درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղ.ր
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	15

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

[illegible] թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ
ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ԿՈՂՄԸ

Քաղաքական կողմը քաղաքագէտներուն կը ձգենք և կը խօսինք միայն փիլիսոփայական կողմին վրայ սա Չինական խնդրոյն որ որքան ահռելի երեւոյթ մը ունեցաւ, այնքան խորհրդաւոր ծալքեր ունի, մէկը միւսէն անմեկնելի։ Եւ աւելորդ է ըսել որ տակաւին շատ ծանօթութիւններ կը պակսի մեզ՝ կացութեանը վրայ կատարեալ գաղափար կազմելու համար։ Բայց կայ բան մը որ կատարելապէս ստոյգ է, և այդ իսկ է որ նիւթ կը հայթայթէ իմաստասիրութեան. այն է թէ Չինական խնդրոյն արդի ծագումը չունէր ուրիշ պատճառ քան կրօնամոլութիւնը, կամ աւելի պարզ խօսելու համար, բուն իսկ կրօնական խնդիրն է բոլոր այս եղածներուն սկզբնական պատճառը, կամ գոնէ երկու կողմէն կրօնքը պատրուակ բռնուած է ծագած խնդիրներուն և կնճիռներուն։ Վասնզի մէկ կողմը կ'ուզէ իր կրօնքը տարածել միւսին մէջ, իսկ այդ միւս կողմը այդ կրօնածաւալումն է որ կը մերժէ. պատճա՞ռը, որովհետեւ տարածողը անկեղծ և զուտ հոգեկան անշահախնդիր ոգւով չէ որ կը ջանայ տարածել, և մերժողը անոր համար կը դիմադրէ զի աղէկ գիտէ թէ տարածողին ոգին ու նպատակը բոլորովին հեռի է կրօնական անկեղծ աւիւնէ և սուրբ նախանձախնդրութենէ։ Այդ պատճառաւ ալ սա առածը չինած է և իբրեւ նշանաբան կը գործածէ հարկ եղած պարագաներուն մէջ. «Նախ միսիոնար, յետոյ հիւպատոս և ապա կուգայ զօրավարը»։ Եթէ չունենար Չինացին այս գաղափարը, զոր կազմելու լուրջ պատճառներ ունեցած է, Քրիստոսի կրօնքին այսօր տասնեակ և թերեւս հարիւրաւոր միլլիոն հետեւողներ կը համրուէին երկնային կայսրութեան մէջ, որուն մանաւանդ ուսեալ դասակարգը շատ դիւրաւ պիտի ճանչնար Քրիստոսի գերազանցութիւնը Կոմֆուկիոսի վրայ և հետեւաբար այնքան յարած չպիտի մնար այս վերջնոյն պատուէրներուն, եթէ առաջնոյն վարդապետութիւնը պէտք եղած սրբութեամբ և անշահախնդրութեամբ բացատրուէր իրեն։

Նախկին Հռոմայեցիները ինչո՞ւ և ինչպէս ճանչցան քրիստոնէական կրօնքին գերազանցութիւնը դիցապաշտութեան վրայ և ձգելով վերջինը հետեւեցան առաջնոյն, անոր համար որ այն ատենի քարոզիչները եռանդն ունէին նախ հիւպատոս և ապա զօրավա՞ր, ինչպէս ունին Չինաստանի մէջ քարոզելու պատրուակաւ գացող միսիոնարները, որոնք մանաւանդ իրենց պատկանած յարանուանութեանց տարբերութեանը պատճառաւ յաճախ ալ հակառակութիւններ կ'ունենան իրարու դէմ,—ո՛չ երբեք, այլ անոր համար պարզապէս, զի կը քարոզէին խաչեցեալ Աստուծոյն կրօնքը՝ ներշնչուած անոր սրբութեան հոգեկեցոյց հանգամանքէն, հեթանոսաց հոգին փրկելու անկեղծ և երկնադէսիկ նախանձայուզութենէն, ուստի երբ յամառները և կամակորները պատահելով նահատակութեան հրաւիրուէին, ուրախութեամբ կը համակերպէին, և «Տէ՛ր, թող դոցա, զի ոչ գիտեն զինչ գործեն», ըսելով անտրտունջ ու անյիշաչար սրտով հոգինին Յիսուսի կը յանձնէին։

Այդ հիասքանչ համակերպութիւնը, այդ ծայրայեղ ներողամտութիւնը և անվրէժխնդիր անյիշաչարութիւնն էր որ կ'ապրեցնէր դիցապաշտ Հռոմայեցիները և անոնցմէ բիւրաւոր հաւատացեալներ կը շահէր։

Իսկ հիմա ինչ կը տեսնեն Չինացիք, որ հետզհետէ ճանչնան քրիստոնէութեան երկնային ու Աստուածային հանգամանքը։ Կրնա՞յ ըսուիլ թէ նախկին սուրբ քարոզիչներու օրինակները կը տեսնեն, անշուշտ ոչ բնաւ։ Այլ ամէն անգամ որ միսիոնար մը հալածուած կամ մահուան դատապարտուած է, վրէժխնդրութիւնը անմիջապէս հետեւած է, և այնպիսի ուրախ փութկոտութեամբ մը, որ կարծես ենթադրել տուած է թէ անոր ետեւը կեցող հիւպատոսը գիշեր ու ցորեկ այդպիսի առիթ մը կը սպասէր կանչելու համար նոյնքան անհամբերութեամբ սպասող զօրավարը որ պիտի փութար՝ գալ և միսիոնարին թափուած արեան վրէժը առնել... գրաւելով ընդարձակ նահանգ մը՝ որ պիտի հեղեղէր իր պետութեան զինուորական և ճարտարագործական զօրութիւնը, պատճառ տալով մրցակից ուրիշ պետութիւններու ալ որ փութան իրենք ալ մէյ մէկ նահանգ գրաւել մի միայն իրարմէ վար չմնալու համար։ Կրօնք մը որուն քարոզութեան ետեւէն այսքան փորձանք կրնայ գալ քարոզուողին գլխուն, կը կարծէ՞ք թէ պիտի կրնայ արմատ բռնել անոր սրտին ու մտքին մէջ։ Ուստի կ'արժէ հարցնել, ո՞րո՞նք են Քրիստոնէութեան բուն թշնամիները, անոնք որ անյիշաչարութեան այս կրօնքին ոգւոյն հակառակ այսքան վայրագ վրէժխնդրութի՞ւն կը ցուցնեն, թէ անոնք որ անոր անունով գործուած այսքան խիստ վրէժխնդրութենէ մը ահաբեկելով փոխադարձաբար իրենք ալ իրենց կարգին կը վայրենանան անոր դէմ, անոր հետեւողներուն դէմ, անոր պաշտպաններուն դէմ, և իրենց վայրագ մոլեգնութեանը մէջ խելացնոր՝ կը զարնեն անխտիր ինչ որ և ո՛վ որ Քրիստոսի անուան տակ իրենց կը հանդիպի, բնիկ կամ օտար, միսիոնար կամ դեսպան։ Պատմական փիլիսոփայութիւնը, կամ մարդկային իմաստասիրութիւնը ի՞նչ վճիռ պիտի տայ արդեօք ապագայ սերնդոց դատաստանին առջեւ։ Եւ արդեօք Քրիստոս ինքը ի՞նչ վճիռ պիտի տայ և բուն իսկ քրիստոնեայ պետութիւնները պատասխանատու չպիտի՞ նկատէ Քիաօ-Չաւի դէպքէն ի վեր Չինաստանի մէջ նահատակուած հարիւր հազար անմեղ բնիկ Քրիստոնէից անգութ կոտորածին առթիւ։

ՑՈՒՍԱՆ

ՊԶՏԻԿՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԵՐԿՈՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

Ա.

Այն ատեն, դեռ չէի ճանչցած այն բովանդակ արհաւիրքը, որ անոր մը ճակատագրին տարտամութեան մէջ կ'անթեղուի այն օրէն՝ երբ մայրիկը հոգին կը յանձնէ։ Լսեր էի միայն թէ կան տղեկներ որ մինակ են աշխարհի վրայ, թէ անոնց մայրիկը կամ հայրիկը զիրենք թողեր երկինք գացեր են. ու՝ պահ պահ թէեւ հաւատալու չէր գար ասանկ բան մը, կը խորհէի որ եթէ իրաւ է՝ շատ պիտի նեղուին անոնք և կը զարմանայի թէ ի՛նչ խելքով իրենք ալ ծնողքներնուն քով չէին գացեր։

Խաղի ընկերներուս մէջ Բերկրէցի տղայ մը շատ հեղ ծաղրանքի առարկայ կ'ըլլար մեզի։ Ասիկա միշտ գիրկը ճիժ մը ունէր, տխեղծ, աղտոտ ու լալկան ծծկան մը, որուն ձայնը կտրելու համար սիրտ կը հատցնէր դրկող տղան, զբօսանքի ատեն մեր քովէն ի վեր կանգնած, ջանալով գոնէ խօսելով խնդալով մասնակցիլ մեր խաղերուն։ Մենք կը ծաղրէինք զինքը, իր քրքրոտ լաթերը, պատռտած գլխարկը, ճմրտկուած, կոնձոտուկ, աչուըներուն թարթիչները իրարու փակած, աս ի՞նչ տեսակ տղայ է կը մըտածէինք։

Ձմրան օր մը լսեցի թէ մեր վարի տունը գիւղացի ընտանիք մը եկած է բնակելու։ Գիւղի մէջ շատ կան ասանկներ, որոնք միւս եղանակներուն մէջ, լեռներուն ու ածուներուն գոգը, բանձրտուքներով կ'ապրին, ձմեռն ալ տանիկ մը անգործածելի մէկ մասը կը բնակին պղըզելու պէս, փոխարէն տանիքները լողելով, ձիւնը քերելով և մանր մանր ծառայութիւններու հասնելով։

Իջայ վարի տունը, գիւղացիները տեսնելու մանկական հետաքրքրութեամբ։ Քանի մը մինտեր ու փալաս մը փռեր էին հոն. մաղ մը պատին ցիցէն կախուած, կոտրտած օրրան մըն ալ մէկ քովը, ուր նանօ (լալկան) ճիժ մը կը ճզճզար։ Դուռը դրան քովն ի վեր, երկու քարի վրայ դրուած թէնճիրէ մը, որուն տակ քանի մը կիսավառ փայտեր ու ճիւղեր կը մըխային. տղայ մըն ալ՝ գլուխը մուխը խոթած կը փչէր ու կը փչէր կրակը։ Տղան իմ կողմս դարձաւ. նոյն ինքն էր, ճպռոտ, իրարու կպած թարթիչներով տղան, որ վարանոտ ժպիտով մը ինծի կը նայէր։

Այն իրիկունը, մայրիկիս հետ խօսեցայ բոլոր ասոնց վրայ։ Մայրիկս ինծի ճանչցուց գիւղացիները ու այն քրքրոտ տղան, որուն վրայ հետաքրքիր հարցումներ կ'ընէի իրեն։ Որբ մըն է եղեր անիկայ, որ շատ կը չարչարուի իր խորթ մօրը ձեռքը. ըսաւ թէ շատ խելացի տղայ մըն է այդ որբը. հայրը թէեւ զինքը շատ կը սիրէ, բայց խորթ մայրը՝ ծանր ծառայութիւններով կը նեղէ տղեկը. անտառէն չալակով փայտ բերել կու տայ. կրակ վառել, կերակուր եփելն իսկ անոր վրայ ձգեր է. և երբ աս գործերը կը լմնցնէ, ճիժը կու տայ անոր գիրկը, որ նանուալէն, ճզճզալէն՝ խեղճին գլուխը կը տանի։

Այն իրիկունէն ի վեր, անկեղծօրէն սիրեցի այդ պզտիկ գիւղացին, խորունկ ատելութիւն մըն ալ սնուցանելով անոր խորթ մօրը դէմ։ Ու երբ կը տեսնէի այս որբուկին թափթփած կերպարանքը, կպըրտած թարթիչները՝ մուխէն աւրած աչուըներուն վրայ, կը հասկնայի թէ՝ յանցանքը իրենը չէ՛, և ա՛լ դադրած զանի ծաղրելէ, կը ջանայի միւս ընկերներուս ալ ծանօթացնել անոր վիճակը։ Քիչ քիչ՝ բոլորս ալ սէր կապեր էինք իրեն. մանկական ոխ մըն ալ բաժին հանելով խորթ մօրը։ Կ'ուզէինք որ պզտիկ գիւղացին մասնակցի մեր խաղերուն. կը հրէինք, կը հրմշտկէինք գրկին ճպռոտ ճիժը, որ արգելք կ'ըլլար անոր խաղալուն. օր մը, քիչ մնաց որ գրկէն քաշէինք ու գետին նետէինք այդ օձու ձագը, մեր խեղճ ընկերը ազատելու համար անոր տուած գըլխացաւանքէն, և մանաւանդ խորթ մօրմէն վրէժ մը լուծած ըլլալու միամտուկ մտմտուքով։

Անկէ ետքը, Գէորգ—այս էր որբուկին անունը—երբ առիթ գտնէր, իրիկուները մեր մօտ կու գար։ Անոր հիացկոտ գուրգուրանքը գրքի ու թղթի վրայ, կարդալու զարմանալի փափաքը՝ քիչ քիչ՝ և ա՛լ աւելի մտերմութիւն կը հաստատէր մեր մէջ։ Հիմայ, մասնաւոր համարում մը կը կազմուէր ներսս, որ պզտիկ Գէորգը՝ միւս ընկերներէն տարբեր, գերազնիւ հանգամանքով մը կ'երեւցնէր ինծի։

Ուստի, կրնաք գիտնալ թէ՝ հրճուանքի ի՛նչ ճչրտուքներով համբուրեցի մայրիկս՝ այն օրը՝ երբ ինծի իմացուց թէ Գէորգին վրայ՝ քուրջերուն տեղ իմ հիներս պիտի հագցնէ անոր, թէ՝ գրքեր ու պայուսակ մըն ալ հայթայթելով անոր, ինծի հետ դպրոց պիտի ղրկէ զայն։

Խորթ մօրը շատ ծանր եկաւ ասիկա, որուն դէմ՝ բա՛ն մը չէր կրնար ըսել սակայն։ Գէորգ երջանիկ էր, ու իր իղձերուն այս լի ու լի գոհացումէն քաջալերուած՝ ինքզինքը բոլորովին ուսման տուաւ, օրըստօրէ յառաջդիմելով և անակնկալ հանճարեղութեան մը համբաւը շահելով դպրոցին մէջ ալ։

Հայրը, բարի գեղջուկ մը, չարասիրտ կնկան ձեռքը քաշածները պահ պահ կը մոռնար տղուն մխիթարանքովը։ Խորթ մայրը՝ քի՛չ կը մնար որ կանէկէն ճաթէր։ Ու մայրիկս կ'ըսէր ինծի.

—Ասիկա՛ս որ աս օձին ձեռքն է ինկեր խեղճ Գէորգը. անոր մեծ մարդ ըլլալուն՝ աչքը չի վերցնէր սեւ սիրտ կնիկան։

Բայց եղաւ օր մըն ալ, ուր կեանքը անտանելի սկսաւ դառնալ էրիկ-կնկան մէջ. Գէորգին հայրը՝ իրա՛ւ որ խելօքիկ մարդ մըն էր, սակայն կինը՝ խեղճին կերածը քթէն բերնէն կը բերէր, իրիկունէ իրիկուն՝ խաղքութեան պատրուակներ գտնելով անպատճառ։

Քա՛ր ըլլար՝ չէր դիմանար, թշուառ մարդը յուսահատեցաւ։ Առտու մը, բարի լուսուն, ճամբու տոպրակը գաւազանին ծայրը անցնելն ու անհետանալը մէկ ըրաւ։ Նոքի վայրկենին, կնկան հանելիք է՛ն մեծ խաղքութենէն զրծեր էր, հաւատացնելով թէ՝ գործով այսինչ գիւղը պիտի երթայ ու դառնայ։ Մեզի հետ (բարեմիտ) եղած պահուն սակայն, աչուըները արցունքով լեցուած էին։ Բայց ով ինչ կրնար հասկնալ։ Մէկ սպասեցին, երկու սպասեցին, չեկաւ, մատ մը գիրն ի՛նչ է, ա՛ն իսկ չերեւցաւ։ Շատ ուշ իմացան թէ՝ խեղճ մարդը մինչեւ Պոլիս մէ՛կ է առեր շունչը։

Կնիկը՝ այս հեղ՝ գիտնալով որ ինքը իր լակոտին հետ անօթի մնալն է որ բաժին պիտի ունենայ, Գէորգը դպրոցէն հանեց, առարկելով թէ՝ մէկտեղ պիտի երթան աշխատիլ, որ ապրին։ Ելաւ գնաց մեր տունէն, հետը քաշքշելով նաեւ Գէորգը, որ դեռ ուսումը չըլմնցուցած՝ ձուկէն պէս ցամաքը մնաց.... Ո՞վ ինչ կրնար հասկնալ սեւերես կնկան, որ ասանկ ինք իր ձեռքով՝ տուներնին քիչ քիչ կ'աւրէր։

Տարիներ անցան։ Կեանքի ընթացքին մէջ՝ Գէորգը բոլորովին մոռցեր էի, մոռցեր էի մանկութեանս է՛ն սիրելի ընկերը։

Օրին մէկը, մեր տունին առջեւ, տղայ մը տեսայ, քրքրած հագուստներով և ուռեցուցած, հիւանդոտ դէմքով։ Ճանչցայ, բայց իր երեւոյթը ուշս գրաւեց. կարծես թէ մեր տունը գալու համար հոդ եկած էր, ու կը վարանէր, շրթունքին վրայ բառիկ մը ունէր ու չէր ըսեր։ Մօտեցայ իրեն։

Մեր այս տեսակցութիւնը սրտաճմլիկ եղաւ։

Երեւակայեցէք տպաւորութիւնս այդ պահուն, երբ այս հիւանդկախ, խեղճուկ տղան՝ նո՛յն ինքն Գէորգը ըլլալը յայտնեց և այսպէս խօսեցաւ.

—Եկայ որ «բարեմնայ» ըլլամ ձեր ամէնուդ հետ, ո՞վ գիտէ, հե՛ղ մըն ալ պիտի տեսնե՞նք զիրար։ Երկար ատենէ ի վեր հիւանդ եմ. հիմա տօքթօրին քովէն կու գամ. ըսաւ որ՝ եթէ հայրենի տղայ ըլլայի՝ կարելի էր առողջացնել զիս....։

Գնաց։

Աս եղաւ մեր ետքի տեսակցութիւնը։ Օր մըն ալ լսեցինք թէ մեռեր է այդ սրտի ու մտքի տէր տղան, ամբողջ ապագայ մը, շատ աղուոր ապագայ մը հետը տանելով։

Անկէ քիչ վերջ էր որ խորթ մայրն ալ, ասոր անոր դուռը՝ անօթի մերկ հոգին կու տար։

Ու տղեկն ալ՝ քանի մը օր մամայենց տունը ճչալէ ետքը, կ'երթայ նոյն ճամբէն։

Շատ ուշ իմացուեցաւ կնկան ձեռքէն գլուխը առնող հեռացող խեղճ մարդուն ալ մահը, որ սակայն, Պոլիս հասնելէն տարի մը վերջ, Գէորգին կարօտէն ու ընտանեկան վիշտերէն վէրմ կապեր էր, ու ամսուան մըն ալ տառապանքէ կեանք քաշքշելէ յետոյ, մեռեր էր Եէտի Գուլէի Ազգ. Հիւանդանոցին մէկ անկիւնը։

Պարապ տեղը՝ զոհերու շարք մը ահա՛, փճացումը ամբողջ ընտանիքի մը, դժոխային կնկան մը ձեռքով որուն իբրեւ պատիժ՝ մահը՝ շա՛տ քիչ էր դեռ....։

Ու բոլոր ասոնց մէջ, հանճարեղ Գէորգին զրկանքի, տառապանքի օրերուն ու դժբախտ մահուան յիշատակը, որ սրտիս մէջ՝ օր աւուր նորոգուող վէրքի մը կսկիծը կը պատճէ մինչեւ այսօր....։

ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

ՇԱՊԻՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

Դպրոցներու վերաբացումը.— Նոր մանկապարտէզ.— Իգական սեռի անխնամ կրթութիւնը.— Սմբատ վարդապետի մեկնումը.— Երեսի վրայ մնացած գիւղեր.— Վանական յէում.— Տնտեսական տագնապ.— Վերահաս սով.— Կանխահաս ամուսնութիւններ։

Ե.

Շ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 30 Նոյ.

Սմբատ վարդապետ Սաատէթեան մեկնեցաւ՝ ըստ երեւոյթին երկու ամսուան արձակուրդէ մը վերջ վերադառնալու համար նորէն։ Իրմով մարմնացած տեսանք Արմաշական զարգացեալ երիտասարդ վարդապետը։ Ինչ թերութիւն սակայն, որ կը նկատուի իրենց քով ամէնուն կողմէ, անփորձութիւնն է, վարչական պակասն է, դպրոցական կեանքը, վանականը մանաւանդ, իրեն անմիջապէս յաջորդ ունենալով արտաքին աշխարհի կեանքը, հիասթափում կը պատճառէ բնականաբար, այդ խաղաղիկ մթնոլորտէն բաժնուող մեր երիտասարդ վարդապետներուն։ Ասիկա է է՛ն էական կէտը իրենց դէմ կանգնող խոչընդոտներուն։ Նոյն բանը նաեւ կարելի է ըսել Սմբատ վարդապետի համար։

Զարմանալի չէ երբ ան ալ կրնար ունենալ իր հակառակորդները. հանրային պաշտօններ վարողներու ճակատագիրն է ատ. վարդապետ թէ եպիսկոպոս, վարժապետ թէ քահանայ, ամէնքն ալ ունին իրենց համակիրները ու հակակիրները։ Հանրային խնդիրներ յաճախ ծնունդ կու տան այդ հանգամանքներուն, ամէն տեղ և ամէն ժամանակ։

Ինչ որ ալ ըսուի սակայն Սմբատ վարդապետի համար, լաւ թէ գէշ, խորունկ մտածողներու համար միշտ սա՛ գաղափարը մէջտեղ պիտի ելլէ թէ մենք ենք պատճառը ընդհանրապէս, յոռի կամ բարուոք պաշտօնավարութեան մէջ։ Սմբատ վարդապետ շատ լըջմտութիւն պէտք էր ունենալ գործելու համար Գարահիսարի պէս թեմի մը մէջ, ուր չէին պակսեր կուսակցական վէճեր. սա պարզ իրողութիւն մըն է, և պէտք չէր յարիլ այս կամ այն կողմին, ինչպէս ըրաւ ազանբու կողմնակցելով և իրենց խարդախութիւնները հաստատուած, եկեղեցիին ու ազգին դրամները չորթող հացկատակներէն մի քանիներ դարձնել պաշտօնի հրաւիրելով։ Այսու հանդերձ իրողութիւն է նաեւ թէ չունեցաւ խղճամիտ խորհրդատուներ իր այս առաջին պաշտօնավարութեանը մէջ։ Ու այս կէտն է որ կերպով մը կը չէզոքացնէ վիճքը։ Իր այս երկուքուկէս տարուան պաշտօնավարութեան մէջ ուսումնասիրեց անշուշտ քաղաքը, բարքերն ու անձերը, որով կը յուսանք թէ երբ վերադառնայ, աւելի աշխուժ գործունէութիւն մը կ'ունենայ և աւելի օգտակար պաշտօնավարութիւն մը։ Եւ կը հաւատանք թէ, իր հեղութեամբ ուշ պիտի դնէ այն բոլոր դիտողութիւններուն, որոնք կ'ըլլային իրեն անկեղծօրէն. սա չէ՛ ստորնութիւն մը իրեն համար, որովհետեւ ինք իր հօտին համար է և հօտն ալ իրեն. ու ինչ բան որ իր հօտին օգտակար է, անուղղակի կերպով օգտակար է նաեւ իրեն համար։

Ուղերթ կը մաղթենք իրեն՝ ի մօտոյ բարի գալուստ մաղթելու համար։

* * *

Իր վերադարձին ի հարկէ սրտով պիտի փարի իր վափուկ պաշտօնին, հրաշխաւորելով անոր օգտակար կիրառութիւնը թեմական այլ և այլ խնդիրներու, բանաւոր՝ կարգադրութեան մէջ։ Չենք տարակուսիր թէ իր գալէն առաջ իսկ, արդէն Պոլսոյ մէջ, ամէն ճիգ ի գործ պիտի դնէ այն բաներուն մէջ, որոնց համար իր անձին ներկայութիւնը կարեւոր է ի նպաստ իր թեմին, և թերեւս մինչեւ հիմա քանի մը թեմական գործեր կարգադրած ըլլայ։ Այս բոլոր ջանքերէն վերջ սակայն, առաջին խնդիրը, չափազանցութիւն չըլլալու պայմանով, որ պիտի ցցուի իր դէմ, յառաջատու հաստատութեամբ մը իր աւերման մէջ, կրօնական և կրթական այն խեղճ ու կրակ վիճակն է՝ որուն մատնուած են Շ. Գարահիսարի գիւղերը։ Զգեւով բարոյապէս, որովհետեւ հանրային աղէտ մը դարձած է այլ եւս խղճամիտ, ունենալ կղերին ու վարժապետին չէութիւնը մեր մէջ, նիւթապէս իսկ անհասանելի են։ Եկեղեցին ըր՝ շնորհիւ կրօնական այն սառնասրտութեան՝ որով համակուած ենք, շատ մը գիւղերու մէջ, տարբերութիւն չունին ամենասովորական շէնքերէ իրենց աղտոտութեամբ և անմաքրութեամբ. ոմանք հինցած՝ փլելու վիճակին մէջ են, չարունակաբար անձրեւներուն տակ քայքայուելու ենթակայ։ Եթէ խօսուածներուն հաւատ ընծայենք, ինչ որ պատրանք մը չպիտի ըլլար, քանի մը գիւղերու եկեղեցիները հաւու գոմերուն կ'ողջունեն։ Վարժարաններ չկան, ուսումնք չկայ, ո՛չ հոգեւոր մխիթարութիւն կայ, ոչ մտային զարգացում տգիտութեան մէջ թաղուած են մեր գիւղացիները։ Քահանաներէն շատերը մեքենաբար աղօթքները կրկնելէն և շարականները երգելէն զատ ո՛չ մէկ բան ունին, ոչ մէկ արժանիք, համակրելի ըլլալու աստիճան։ Թեմական յաճախակի այցելութիւնները Առաջնորդին, մեծ դեր մը պիտի կրնային կատարել գեղական ժողովուրդին հոգեկան եւ բարոյական զարգացման գործին մէջ։ Բան մը, զոր կը սպասենք Ս. Առաջնորդէն։

* * *

Երեք վանքեր կան Շ. Գարահիսարի թեմին մէջ, Ս. Գէորգայ վանք՝ Թամզարայի մէջ, Ս. Նշանի վանք՝ Ազպէրի մէջ և Ս. Առաքելոց վանք՝ Միսի մէջ։ Երեքն ալ նիւթապէս և բարոյապէս իսպառ լքուած։ Ու մեր նախնեաց ժողովուրդին օգտին համար շինած մենաստանները, պարզապէս անօգուտ և վնասակար, շատ անգամ, անկարող են ինքզինքնին անգամ հոգալու։ Քաղաքիս նախորդ Առաջն. Տեղապահ Ամբրոսիոս վարդապետի օրով ասոնց մասնաւոր խնամատարներ յատկացուեցան պայմանաժամերով։ Այս տարի պայմանաժամը լմնցաւ, և մինչդեռ մենք կը յուսայինք նոր հաստիքի մը գոյացումը՝ ահա դէմ յանդիման կը տեսնենք ոչ իսկ մէկ փարայի օգուտ մէկ կողմէ, և ընդհակառակը բաց մը միւս կողմէ։ Ուրեմն վանքերը կարօ՞տ են մեզի, մինչդեռ մենք

—)(69)(—

ԺՈՐԺ ԹՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՐՏ ՌԻՉՄՈՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

ԺԳ.

—Հանդարտեցէ՛ք, հանդարտեցէք ըսաւ թախանձագին ձայնով մը, իր թաշկինակով սրբելով ծերունի լորտին ճակտին վրայ հոսող քրտինքը։ Այդպէ՞ս խոստացաք ինծի։ Գէթ իմ սիրոյս համար հանդարտեցէ՛ք. չէ՞ք մեղքնար զիս։

Այդ դիւթիչ ձայնը լորտին բարկութիւնը էջեցուց։ Կրաս դէպի անոր ծռած՝ ձեռքը բռնեց։ Ռաուլ ահաբեկման մատնուած էր. իր մօրը անունը, որուն ակնարկած էր լորտ Ռիչմոնտ, սրտէն հարուածած էր զինքը։ Կրաս իր սպառնալիքը գործադրած էր, սոսկալի հարուած մը տալով իրեն։ Ու Կրասի յաղթական նայուածքին առջեւ ա՛լ չկրնալով ինքզինքը զսպել, սպառնական դիրք մը առած, գոչեց.

—Ամէնէն սարսափելի զրպարտութիւնը կ'ընէք իմ վրաս, բայց արդարութիւնը օր մը ամէն բան երեւան պիտի հանէ և այդ օրը, աւելցուց Ռաուլ մօրեղբօրը դառնալով, դուք ներում պիտի խնդրէք ինէ։

—Լռեցէ՛ք ըսաւ լորտ Ռիչմոնտ. մի ամբաստանէք այս հրեշտակը, որ ուզած է ազատել ձեզ, ձեր այդ ամօթալի արարքները ծածկել։ Կրաս այդ մասին բառ մը չըսաւ ինծի, բայց ես անոր անհերքելի ապացոյցը ունիմ ձեռքիս մէջ։ Կ'արգիլեմ ձեզ, կը հասկնա՞ք այս անմեղ էակը ամբաստանելու։

Պ. տը Պլինեաք ընկճուած՝ կը կրկնէր.

—Լորտ Ռիչմոնտ արդարութեան ժամը պիտի հնչէ օր մը... Եւ այդ օրը դուք ներում պիտի խնդրէք ինէ։

—Պարոն, պատասխանեց Լորտ Արթիւր, դուրս ելէք, ա՛լ չեմ ճանչնար ձեզ։

Ռաուլ դուրս ելաւ յուսահատ։ Սըր Ճօ Էճըրթըն, որ գաւթակը կը գտնուէր, ինքնիրեն կը քրթմնջէր.

—Կարծեմ թէ Ռաուլ շատ անախորժ վայրկեաններ անցուց Լորտին քով. հետեւաբար խոհեմութիւն չէ հիմա երթալ շնորհաւորել զայն։ Արդէն ամէնքս ալ չէ՞ մի որ իր երջանկութեա՛ն համար կ'աշխատինք... Շիտակը՝ Կրաս շատ զօրաւոր կին մըն է... Եւ եթէ Լորտ Արթիւր այս ընթացքով առաջ երթայ, երկար ատեն չպիտի դիմանայ... Եւ ինչ որ ամէնէն աւելի շահեկան ու զարմանալի է, կուզ մը, հակառակ իր տգեղութեան ու տձեւութեան, պիտի կրնայ մարքիզ, լորտ և հարուստ ըլլալ ու ամէնէն երջանիկ ամուսինը՝ ամբողջ Անգլիոյ...

Անշուշտ ընթերցողները կը հետաքրքրուին իմանալու թէ Կրաս ի՛նչ նենգաւոր ու ճարտար մեքենայութիւններով յաջողած էր լորտը համոզել թէ Ռաուլ էր զինքը թունաւորողը։

Ընթերցողները գիտեն թէ Լորտ Արթիւր ի՛նչ հմայիչ տպաւորութիւն մը զգացած էր երբ իր վերադարձին Կրաս Հօլբորի կողմէ դիմաւորուած էր։ Նորստոի աղջիկը երբ դէմ առ դէմ գտնուեցաւ լորտին, սկսաւ դեղեւումներ, փաղաքշանքներ ունենալ, բայց Լուվրսինի անտառին մէջ Ռաուլի հետ ունեցած անյաջող պայքարը ահարկու վրէժխնդրութեան գաղափար մը առաջ բերած էր իր մտքին մէջ, զոր ջանաց գործադրել իսկոյն։

Ուստի ի սկզբան սկսաւ ճարտար յարձակում մը ընել լորտին սրտին ու անձին վրայ։ Առտու մը առաջարկած էր անոր՝ ձիով պտոյտ մը կատարել միասին անտառին մէջ, որուն ստուերոտ ու ամայի նրբուղիներուն մէջ յայտնած էր թէ մեծ գաղտնիք մը ունէր իրեն հաղորդելիք, գաղտնիք մը որ ա՛լ դուրս կը պոռթկար սրտէն։ Բնականաբար ծերունի լորտին հետաքրքրութիւնը արթնցած էր։ Լորտը, հակառակ իր վաթսուն տարիներուն, նրբացած կնասէր մըն էր. Կրաս մեծ ճիգեր ընելու պէտք չունեցաւ բուն տարփանքով մը բռնկցնելու համար զայն։ Առաջին սէրերը այնքան փոթորկալից չեն որքան վերջինները։ Տակաւ Կրաս գաղտնիքին կծիկները մէկիկ մէկիկ քակեց։ Խոստովանեցաւ թէ մերժած էր ամուսնանալ Ռաուլի հետ, որովհետեւ ուրիշ սէր մը ծնած էր իր սրտին մէջ։

Կրաս գործածեց բոլոր այն անմիտ ու հինցած միջոցները, որոնք միշտ լաւագոյն են մարդկային սնափառութեան վրայ յարձակելու համար։

Լորտ Ռիչմոնտ անմիտ մարդ մը չէր, բայց սիրային խնդիրներու մէջ տկար էր. Բարիզի ու Լոնտոնի ամէնէն գեղեցիկ կիներէն մին իր թեւերուն մէջ ունենալ ի՛նչ երջանկութիւն իրեն համար։ Կրասի հետ ունեցած ամենօրեայ սիրաբանութիւնները, հետզհետէ ա՛լ աւելի բորբոքած էին այդ տարփանքը։ Ինչ որ ամէնէն աւելի զարմանք կը պատճառէր լորտին սա էր թէ Կրաս մեղր ու շաքար դարձած էր. ա՛լ ոչ կը բարկանար և ո՛չ ալ յոխորտ ու սէգ կերպարանքներ կ'առնէր։ Լորտ Ռիչմոնտ սիրոյ կը վերագրէր նորատի աղջկան այդ կերպարանափոխութիւնը։

(Շարունակելի)

իրենց մէկ արտօնութիւն մը ունենալու հարկին տակ կը գտնուինք։ Եթէ այս բացը պիտի շարունակուի, ուրեմն ի՞նչու բաց կը ձգեն տակաւին այդ վանքերը, գոցենք։ Բայց հաւատացէք որ, լաւ մատակարարութեամբ մը, բարեկեցիկ որբանոց մը կրնան պահել անոնք։

Չէ՞ մի որ վանքերը կեդրոնատեղի դարձած են հացկատակներու։ Ա՛ս չէ գաղտնիքը իրենց անօգուտ գոյութեան, գոնէ մեր միջավայրին համար։

* * *

—Առուտուր չկայ, արհեստները չեն բանիր. քաղաքակրթութեան պատճառով օրըստօրէ ծախսերը, պէտքերը կը շատնան և շահերը կը նուազին։

Այս է այն ընդհանուր գանգատը, որ կը լսուի էն պարզ արհեստաւորէն մինչև մեծաքանակ վաճառականը։

Ու այս տնտեսական տագնապը տարածուած է բոլոր շրջակաները։ Ամէն տեղէ նոյն դժգոհութիւնը կուգայ գործերու մասին, առուտուրի դադար, գործառնութիւններու նուազում։

—Գարնան դռները բացուած ատեն իրենց շահու յոյսերը գարնան ամիսներուն վրայ դնող վաճառականները անյուսալի պատրանքով մը խաբուեցան, և երբ ոչնան վերջին օրերուն մէջն ենք, տակաւին այդ շահու յոյսերը չեն իրականացուցած։

Շ. Գարահիսարի մանուսան որ մեծ սպառում ունէր առաջ Տրապիզոնի նահանգին մէջ, իր անկումին մէջն է հիմա։ Գինը կոտրած է, մանածը սուղ, և հակառակ վերջին կարգադրութեան համաձայն խաս ըլլալուն, չի ծախուիր դարձեալ, որով վարպետները ստիպուած են գործերը նուազեցնել ի վնաս ժողովուրդին, որուն, պահովաբար, 2/3ը անոր շնորհիւ կ'ապրի։

* * *

Վերջապէս, պզտիկ ցուրտերով մեզ վախցնելէն վերջ, ձմեռն ալ եկաւ իր ձիւնով ճերմակ սաւանը տարածեց ամէն կողմ։ Այսօր առաջին անգամը ըլլալով ամէն ոք սկսաւ քերել երդիքները։ Ձիւնագնդակի եղանակն է մանուկներուն համար։ Ծիպեցի ժուռեկ մանուկներ, մէյմէկ թիակ իրենց ուսին վրայ առած՝ կ'առաջարկեն երդիքները քերել 10-20 փարայի փոխարէն՝ փողոցները հրճելով. Երկրագործը քաշուած է ներս, հանգստանալու համար, թոնիրին չուրջը, ուր ասկէ վերջ ոգեւորութիւնը կը տիրէ։

Թոնիրը սիրելի է հիմա։

Խուլ քամի մը կը բզզայ դուրսը՝ չառաչեցնելով բաց պատուհաններու փեղկերը. կծու կծու կը փչէ. ցուրտ է. ընտանեկան գիշերային այցելութիւնները կը սկսին։

Հեռուէն ճեփ-ճերմակ կը տեսնենք Ղազան-Ղայան և մեր մօտը Ս. Սարգսի լեռը։

Ցուրտին ու բուքին, հոգածութիւն մըն է որ կը տեսնուի գաւառացիներուն քով. առաջին ենթական աղքատներն են, ու յետոյ ճամբորդները, ծովու և ցամաքի վրայ։

* * *

Հարսանիքներու և ուրախութիւններու այս եղանակին մէջ, ուժգին թափ մը կ'երեւայ քաղաքիս Հայերուն վրայ հանդէպ ամուսնութիւններու։ Ամէն շաբթու քանի մը հարսնիքներ անպակաս են։ Եթէ այս եռանդով շարունակուին ամուսնութիւնները, կասկած չկայ թէ քիչ ատենէն դժուար պիտի ըլլայ հոս ամուրի մը գտնել, մեծ թէ պզտիկ, այնչափ շատ են կարգուողները։

Ու եթէ այս ուրախառիթ հանդէսներու մէջ ցաւալի կէտ մը կայ ան ալ այն կարգ մը կանխահաս, անչափահաս ամուսնութիւններն են, որոնք առողջ սերունդ մը արտադրելու հաւատքը չեն ընծայեր երբեք։

Գ. ՕՋԱՆԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1901 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ
Գին քառասուն փարայ

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրապարակ ելած է։ Ինչպէս յայտնի է, անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն աւելի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէր. այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պատշաճները աւելի ճոխացած են. օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խորան մը դրուած է ընդհանուր կէտերուն վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ՝ ՄԻԱՅՆ Հիւանդանոցիս Օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգային Պատրիարքարանէն. հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոր կողքերուն վրայ դրոշմած կնիքին, ուր գրուած է «Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի սեփականութիւն, 1901»

Անցեալ տարի 40000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը բաւական կարեւոր աջակից մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ՝ այս տարի ալ բարեսէր ազգայիններ պիտի փութան մէյ մէկ օրինակ գնելով անոնցմէ, նպաստել Ազգին տունը պատսպարուած հազարէ աւելի կարօտեալներու։

Ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի ալ Ս. Պատրիարք Հայրը, յատուկ շրջաբերական կոնդակով յանձնարարած է բարեսէր հասարակութեան Հիւանդանոցի ի նպաստ հրատարակուած այս օրացոյցներէն գնել։

(Հոգաբարձութիւն)

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԻՊՔԵՐԸ

Ճարոնցի դիւանագէտի մը կարծիքը.—Ճարոնի խաղաղականութիւնը.—Հաշտութիւնը.—Չինուորական գործողութիւնները.—Հատուցման խնդիրը։

Բեդերսպուրկ.— Նովոյէ Վրէմիա լրագրին թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ճարոնցի դիւանագէտի մը հետ որ հիմա Բեդերսպուրկ կը գտնուի։ Ճարոնցի դիւանագէտը սապէս խօսեցաւ.

«Չինացիներուն հետ մէկ ցեղի վերաբերելնուս համար, դաշնակից տէրութիւններէն աւելի կը շահագրգռուինք չինական խնդրին։ Բէքինի գրաւումէն ետքը քաղաքին այն թաղերուն մէջ որոնք Ճարոնի զինուորներուն պաշտպանութեանը յանձնուած են, անդորրութիւնը աւելի շուտով վերահաստատուեցաւ։ Ասոր պատճառն ալ այն է թէ Ճարոնցիները ծանօթ ըլլալով Չինացիներու բարքերուն և սովորութեանց, ժամանակին հարկ եղած միջոցները ձեռք առած էին զանոնք հնազանդեցնելու համար։ Վերջին խնդիրներուն մէջ Ճարոն թէեւ միացած է Եւրոպական տէրութեանց, սակայն ատիկա առժամեայ է, այսինքն մինչեւ որ խաղաղութիւնը վերահաստատուի։ Եւրոպական Տէրութիւններէն մէկը Չինու մէջ առաւելութիւն մը ձեռք բերելու եթէ աշխատի, Ճարոն ո՛չ միայն անոր պիտի չօգնէ, այլ կրցածին չափ պիտի հակառակի։ Եւրոպա պէտք է բաւականանայ Ատլանտեանի ու Հնդկական Ովկիանոսին մէջ իր ունեցածներովը, իսկ մեծ ովկիանոսը պէտք է թողու դեղին ցեղին, մինչեւ որ այդ ցեղը իր գոյութիւնը պաշտպանելու միջոցներուն տիրանայ։ Չինու վերջին դէպքերուն մէջ Եւրոպացիները ամէնէն աւելի սա պարագան նկատողութեան առնելու են թէ չփոթութիւնները աւելի Շան-Թունկի մէջ պատահեցան, ուր եւրոպական զինուորները թիւով շատուոր էին։ Ճարոնցիներուն հսկողութեանը տակ գտնուած տեղերը մեծ մասամբ զերծ մնացին չփոթութիւններէ։ Եւրոպացիները այն տեսակ երկիր մը մտան որ ցեղով, քաղաքակրթութեամբ, կրօնքով և վերջապէս ամէն բանով բոլորովին հակառակ է իրենց, թէեւ Եւրոպացիներուն նպատակն է Չինացիներուն հետ առեւտրական յարաբերութիւնները ընդարձակել և իրենց երկիրներուն մէջ պէտք ունեցածնուն աւելի հասած բերքերը ծախել Չինու չորս հարիւր միլիոն ժողովուրդին, սակայն ատոր մէջ երբեք պիտի չյաջողին։ Ո՛չ Չինացիները և ոչ Ճարոնները բնաւ պիտի չընդունին Եւրոպայի քաղաքակրթութիւնը։»

Ֆրանքֆորթ, 29 դեկտ.—Կը յուսացուի թէ Չինու հետ հաշտութիւնը մէկ քանի ամիսէն կնքուի։

Պէրլին.—Վալտէրզէ մարէշալը կը հեռագրէ Գերմանիոյ պատերազմական նախարարութեան թէ գերման զինուորներ ընդհարում մը ունեցեր են հինգ հարիւր չինական զինուորներու հետ և թէ Չինացիներէն քանի մը հոգի սպաննուեր են։

Լոնտոն.—Անգլիական այն կամաւորները որոնք չեն ուզեր մնալ Վալտէրզէ մարէշալին հրամանատարութեանը տակ գտնուած զինուորներուն, Նոր Տարւոյ առթիւ կատարուելիք զօրահանդէսին ներկայ պիտի չգտնուին։

Ուաշինկթըն.—Ուաշինկթընի չինական դեսպանը, Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի կողմէ Տէրութեանց հաւաքական ծանուցագիրը ստանալուն առթիւ՝ դիտել տուեր է թէ ամէնէն փշալից կէտը հատուցմանց խնդիրն է, վասն զի Չին որչափ ալ բարի կամք ունենայ, բացարձակապէս անկարող է այդչափ ահագին գումար մը վճարելու։ Չինական դեսպանը յարեր է թէ ելմտական մասին երկիրը այնչափ անձուկ վիճակի մէջ է որ նոյն իսկ արքունիքը վերջերս բաւական նեղութիւն քաշեր է, վասն զի նահանգներու կառավարիչները օգտուելով Չինու գտնուած խառնաշփոթ կացութենէն կարգ մը տուրքեր իւրացուցած են և հիմա կարելի չէ այդ դրամները անոնց ձեռքէն առնել, Չինական դեսպանը իր դիտողութիւնները աւարտեր է ըսելով որ իրաց այս վիճակին մէջ, աւելի լաւ է որ Տէրութիւնները իրենց մինչեւ համաձայնին ելմտական ծրագրի մը վրայ՝ իրենց շահերը պաշտպանելու համար և այդ ծրագիրը Չինու կայսեր հաւանութեանը ենթարկեն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տրէյֆիւսի խնդիրը.—Խորհրդարանին յառաջիկայ նիստերը.—Աղմկալից վիճաբանութիւններ.—Կուսակցութիւնները։

Բարիզ, 29 դեկտ.—Տրէյֆիւսի գործին խռովարարներուն զինադուլը՝ Արուեստահանդէսի միջոցին՝ խզուեցաւ և երկու կողմի հակառակորդները նորէն սկսան իրարու հետ իյնալ։ Կառավարութիւնը այդ վրդովիչ կացութեան առաջքը առնելու համար ընդհանուր ներման ծրագիր մը ներկայացուց Խորհրդարանին և յաջողեցաւ զայն քուէարկել տալ։ Կառավարութիւնը ուզեց ներումով և մոռացումով փակել տալ խռովութեան այդ շրջանը։ Այդ ծրագիրը, տակաւին վիճաբանութեան առարկայ եղած ատեն, բաւական քննադատուեցաւ և հիմա որ քուէարկուեցաւ, նախարարութեան հակառակորդները ու կուսակիցները խստիւ կը քննադատեն զայն և կ'ըսեն թէ խաբուսիկ, անկատար և մինչեւ իսկ անիրաւ բան մըն է։ Այդ առթիւ Տրէյֆիւսի տըւամին երեք գլխաւոր դերակատարները Զոլա, Բիքառ ու Տրէյֆիւս, բողոքի ընդարձակ նամակներ հրատարակեցին Օռօռի և Սիէքլի մէջ՝ ուղղեալ Հանրապետութեան նախագահին և նախարարապետին։ Այդ նամակներով յայտարարեցին թէ չեն ուզեր զինընկէց ըլլալ, թէ պիտի չխնայեն այդ կամայական միջոցներուն դէմ և թէ մտադիր են մինչեւ իրենց վերջին շունչը շարունակել պայքարը։ Երեսփ. ժողովը ցարդ զբաղեցաւ ելմտացոյցին վիճաբանութեամբը ու քուէարկութեամբը։ Նոր Տարիի արձակուրդէն ետքը, այսինքն յունուար 9ին, Ատենապետի ու դիւանի վերընտրութեան հետ պիտի վերսկսին աղմկալից հարցաքննութիւնները։ Քաղաքական կուսակցութեան պետերը կը գուշակեն թէ այդ պատճառով անկարգութիւններ պիտի ծագին։ Ռօշփոռ Էնթրանզիժանի մէջ կը յայտարարէ թէ պատրաստ է Տրէյֆիւսի հետ դէմ առ դէմ գալ. կը խնդրէ Կիւսէ հրամանատարէն զինքը վկայ կոչել, վասն զի վստահ է թէ կը յաղթէ Ռօշփոռ, ամէն բան երեւան պիտի հանէ։ Տրիւմօն Լիպր Բառոլի մէջ կը յայտարարէ թէ Զոլա սուտ խօսած է, Բիքառ խելացի է և Տրէյֆիւս զուարթաբարոյ էակ մըն է։ Այս երեք դերասաններուն թատերաբեմի վրայ երեւալը բուռն տեսարաններ գուշակել կու տան։ Ընկերվարականներու թերթը Լա Բըթիթ Ռէբիւպլիք կը յայտարարէ թէ դժբաղդութիւն մըն է որ երբ այդ գործին վրայ խօսուի, կարգ մը կարճամիտներ ընդդիմախօսները կը մոլորեցնեն։ Այս է Բարիզի մէջ տիրող կարծիքին ամփոփումը։ Մաղթելի է որ նոր տարին իրեն հետ բերէ խաղաղութիւնը։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Անգլիա եւ Ռուսիա.—Պարսկաստանի շահագործումը.—Ճամբաներու շինութիւն։

Վիեննա, 29 դեկտ.—Անգլիացիները Պարսկաստանի հարաւային նահանգներուն մէջ կարգ մը տնտեսագիտական գործերու ձեռնարկած են։ Անգլիական Ընկերութիւն մը մենաշնորհ ձեռք բերած է Քարուն գետին վրայ շոգենաւ բանեցնելու և Շէշթէրէն մինչեւ Ասպահան կարաւաններու յատուկ ճամբայ մը շինելու համար։ Բեդերսպուրկի լրագիրները կ'իմանան թէ մինչեւ Պէնտէր Պուշիր երկարող հեռագրական թելերը՝ միայն հսկողութեան մը տակ պահելու համար Անգլիացիները զինուորական կայաններ հաստատած են Մէքրան նահանգին մէջ Չանպար ու Զաֆաթ գետերուն վրայ։ Ասկէ զատ անգլիական ընկերութիւն մը խճուղի մը կը շինէ Պարսկաստանի Քէրման քաղաքէն մինչեւ Պէլուճիստան և անկէ մինչեւ Աֆղանիստանի արեւելեան սահմանագլուխը։ Այդ խճուղին պիտի միանայ Հնդկաստանի Քէթա քաղաքին մէջ հնդկական երկաթուղիի գիծին։ Այդ խճուղիին շինութիւնը աւարտելէն ետքը, Հնդկաստանի ու Պարսկաստանի առեւտրական յարաբերութիւնները ուղղակի պիտի կատարուին և ոչ թէ Պէնտէր-Ապպասի ճամբով։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Միջամտութեան յոյսերը ի դերեւ ելած.—Լէոն ԺԳ. Պապը.—Զինուորական գործողութիւնները։

Վիեննա, 29 դեկտ.—Ինչպէս յայտնի է Քրիւկէր նախագահին ջանքերը, եւրոպական միջամտութիւն մը առաջ բերելու համար, բոլորովին ապարդիւն ելան։ Տօքթ. Լէյտս և Անգլիոյ մէջ Պոէրներուն համակիր եղողները, սակայն, երկու յոյս ունէին։ Ատոնցմէ մէկը այն էր թէ Լէոն ԺԳ. Պապը Եւրոպայի դահլիճներուն դիմում պիտի ընէ։ Թէեւ արդիւնք մը ձեռք պիտի չկրնար բերուիլ, սակայն Թրանսվալի կառավարութիւնը այդ պարագան իրեն համար յաջողութիւն մը պիտի համարէր։ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ հերքելով այն լուրը թէ Պապը միջամտութիւն մը պիտի ընէ Թրանսվալի խնդիրը հաշտաբար կերպով կարգադրելու համար, կ'ըսէ.

«Հռոմի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը հերքուի այն լուրը թէ Պապը Քրիւկէրի հետ ունեցած անձնական յարաբերութիւններուն հետեւանքով՝ մտադիր ըլլայ Տէրութեանց կողմէ միջամտութիւն մը առաջ բերել Թրանսվալի խնդիրը կարգադրելու համար։ Այդ լուրերը արդէն եւրոպական լրագիրներուն յերիւրանքներն են։ Պապին և Քրիւկէրի միջև ի՞նչ տեսակ անձնական յարաբերութիւններ կրնան գտնուիլ. նախ այդ պարագա՞ն պէտք է հարցնել։ Անգլիոյ և Թրանսվալի միջեւ եղած վէճը բնաւ վերաբերութիւն չունի Վատիկանի հետ և չի կրնար ունենալ։ Պապը իրաւասութիւն մը չունի միջամտելու եւրոպական Տէրութեանց անհամաձայնութիւններուն։»

Աւստրիոյ միւս թերթերն ալ նոյն իմաստով կը խօսին։ Պապը որոշած է չմիջամտել այդ խնդրին և այդ առթիւ ծանուցուած է թէ Լէոն ԺԳ.ի և Պ. Քրիւկէրի միջեւ որ և է յարաբերութիւն չկայ։ Հետեւաբար Պ. Քրիւկէրի և Տօքթ. Լէյտսի այդ յոյսն ալ դերեւ ելած է։ Գալով երկրորդ յոյսին, այն ալ սա հաւանականութիւնն է թէ Պ. Քրիւկէր Ռուսիոյ կայսեր պիտի ներկայանայ։ Այդ յոյսն ալ իրականանալիք բան մը չէ, ինչպէս ցոյց տուին վերջին լուրերը։ Ռուսիա ուղեւորելու մասին Պ. Քրիւկէրի յայտնած փափաքը Բեդերսպուրկի դահլիճին կողմէ լաւ ընդունելութիւն չգտաւ։ Միւս կողմէ ըսուեցաւ որ Զարը Ֆրանսայի հարաւային կողմը պիտի երթայ և թէ Պ. Քրիւկէրի հետ հոն պիտի տեսակցի, սակայն ստոյգ աղբիւրէ առնուելով ծանուցուեցաւ թէ Նիքոլա Բ. այդ տեսակ ուղեւորութիւն մը պիտի չկատարէ։

Բարեյուսոյ Գլուխ.— Լէտիկրիի մօտ նորէն պզտիկ զօրախումբ մը կազմուեցաւ, որ միշտ յարձակումներ կը կատարէ անգլիական զինուորներուն վրայ։ Բրիտանական զինուորները քանի մը տեղ կը նեղեն Պոէրները։

Լոնտոն.—Սթանտէրթընի արեւելեան կողմը՝ 12 մղոն հեռուն՝ 200 Պոէրներու և 150 անգլիական զինուորներու միջեւ ընդհարում մը կատարուելով՝ Անգլիացիներէն երկու հոգի վիրաւորուեցան։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Ռումանիոյ ելեւմուտք.—Նախարարապետին ծրագիրը.—Մաքսային յաւելում.—Մարդահամարը։

Պուքրէշ, 29 դեկտ.—Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Քարբի կողմէ ներկայացուած ծրագրի մը վրայ Երեսփ. ժողովը որոշեց յունուարէն սկսեալ մաքսային նոր սակացոյցը գործադրել օտար երկիրներէ Ռումանիա ներածուած խահուէներու, թէյերու, հեծելանիւներու և բամպակի, կտաւատի, բուրդի ու մետաքսէ կերպասներու համար։ Այդ որոշումով մաքսային հասոյթներուն վրայ կէս միլիոն Փր.ի յաւելում մը պիտի ըլլայ։ Այդ յաւելումը թէեւ շատ բան մը չէ, սակայն քանի որ Ռումանիա իրեն համար քաղաքականութիւն մը ըրած է իր ելմտացոյցը միշտ տուրքերու յաւելումով հաւասարակշռել և արտաքին փոխառութիւններէ կարելի եղածին չափ զգուշանալ, հաւանական կը նկատուի թէ հետզհետէ ուրիշ ապրանքներու մաքսերն ալ աւելցնէ, ինչ որ մտահոգութիւն կը պատճառէ օտար գործարանատէրերուն։ Ռումանիոյ նախարարապետը վերջերս Ծերակոյտին մէջ ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ Ռումանիոյ կառավարութիւնը թէեւ կրնար մեծ փոխառութիւն մը կնքել, սակայն առաջարկուած պայմանները անընդունելի գտնելով մերժած է փոխառութեան ծրագիրը։ Օտար դրամատէրները ուզեր են 400 միլիոն Փր. փոխ տալ Ռումանիոյ կառավարութեան, բայց այս վերջինը մերժեր է, վասնզի թէ՝ առաջարկուած պայմանները շատ ծանր էին և թէ այդ տեսակ կարգադրութիւն մը կրնար վնասակար ըլլալ իրեն համար։

—Վերջին անգամ կատարուած մարդահամարէ մը կ'երեւայ թէ Ռումանիոյ բոլոր բնակիչներուն թիւն է 5,911,416 որոնց 2,994,895ը՝ այր և 2,916,521ը՝ կին։ Իսլամներուն թիւն է 44,740։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիլհէլմինա թագուհիին նշանածը.—Ռուս նկարչի մը մահը.—Առեւտրական դաշնագիրներ Մ. Նահանգաց եւ Ճամայիքայի միջեւ.—Հաբէշաստան.—Մանշի մէջ փոթորիկ։

Լա Հէ.—Վիլհէլմինա թագուհիին նշանածը՝ Շլէզվիկ-Հոլշթայնի Հանրի իշխանը առարկութիւններ կ'ընէ հոլանտական հպատակութիւնը ընդունելու համար։ Կ'երեւայ թէ այրիանալու պարագային՝ կ'ուզէ իր ազգայնութիւնը պահել, չհրաժարելով հանդերձ՝ հոլանտական Խորհրդարանին կողմէ իրեն համար քուէարկուած 300,000 Փրանքի թոշակէ։ Այս փափուկ խնդիրը հիմա վիճաբանութեան ենթարկուած է։

Բարիզ.—Ռուս նշանաւոր նկարիչ Նիքոլա Կրիթսէնքօ մեռեր է Մանթօնի մէջ։ Կրիթսէնքօ գծած է «Նախագահ Ֆէլիքս Ֆօրի Ռէդիւօ մարտանաւով Քրոնշտատ մուտքը» անուն նկարը, զոր Ռուսիոյ Զարը Բարիզ քաղաքին նուիրեց։ Հանգուցեալ նկարիչը վերջերս պատուանշան ստացած էր Ֆրանսական կառավարութենէն։ Պ. Կրիթսէնքօ քանի մը տարիէ վեր կուրծքի հիւանդութենէ բռնուած ըլլալով, իր առողջական վիճակը հետզհետէ կը ծանրանար. ի վերջոյ սրարշաւ թոքախտ մը ընկճեց զայն. հազիւ 44 տարու կար։

Ուաշինկթըն.—Ամերիկեան Ծերակոյտը ընդհուպ պիտի վերսկսի վիճաբանիլ Մ. Նահանգաց և Ճամայիքայի անգլ. գաղթականութեան միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագիրներուն վրայ, որոնք իր վաւերացման ենթարկուած են։ Ծերակոյտը իր վերջին նստին մէջ մերժած էր վաւերացնել զայն՝ Գալիֆօռնիոյ պտուղ արտադրողներուն առարկութեանց վրայ։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը պիտի պնդէ որ վաւերացուի այդ դաշնագիրը, ի վեր հանելով սա պարագան թէ Մ. Նահանգները ներմուծուած նարնջի մաքսատուրքին վրայ հարիւրին 5 զեղչելով՝ իւրաքանչիւր քաշին, Մ. Նահանգները ի փոխարէն պիտի կրնան առանց մաքսատուրքի քառասունէրինը տեսակ ապրանք արտածել Ճամայիքա։ Հակառակ պարագային Ճամայիքայի վաճառականութիւնը, որուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւեն Մ. Նահանգները, Անգլիոյ ձեռքը պիտի անցնի, որ նպաստաւորեալ շոգենաւային ընկերութիւն մը պիտի կազմէ, Պրիսթոլի և Քինկսթոնի մինչեւ երթեւեկելու համար։

Ծիպութի.— Տեղական թերթերը կը ծանուցանեն թէ ծանր շփոթութիւններ ծագեր են Աւասայի արգաւանդ երկրին մէջ, ուր Իտալիա իր ազդեցութեան շրջանակին մէջ կ'ուզէր առնել, Ֆրանսական թեւարկութեան տակ գտնուող Սօմալի ծովեզերքին սահմանագլուխին վրայ հիւսիսակողմը գտնուող Աւասայ նահանգիստը։ Սակայն Մենելիք կայսրը չուզեր այդ երկրին վրայ ունեցած իր իրաւունքներէն հրաժարիլ, որ այնքան մօտ է Աւասի հովտին։ Կայսեր հրամանով՝ հաբէշական արշաւախումբ մը ղըրկուեցաւ խռովութիւնները զսպելու համար։ Արշաւախումբը իշխանութենէ ձգեց անոնց ցեղապետը, որ խոյս տուած էր արդէն։ Անոր տեղ կարգուեցաւ իր ազգականներէն մէկը։ Նախկին ցեղապետը իրեն հաւատարիմ մնացած կուսակիցներուն գլուխը անցած՝ Աւասայի երկիրը մտեր է նոյեմբերի սկիզբները։ Ժողովրդեան շարժման առջեւ, Մենելիք կայսեր պաշտպանած ցեղապետը ստիպուեր է հաբէշական բարձր սարահարթերը ապաստանիլ։ Կը կարծուի թէ Մենելիք կայսրը երկրորդ արշաւախումբ մըն ալ պիտի ղրկէ ապստամբ ցեղապետը երկրէն վտարելու համար։

Լոնտոն, 29 դեկտ.— Քաբրիճոռն շոգենաւը որ Թրիէսթէի նաւահանգիստին կը վերաբերի, Քարտիֆէն Պիլպաօ (Սպանիա) գացած ատեն փոթորկին սաստկութենէն խրեցաւ վտանգաւոր դիրքի մէջ։ Նաւաստիները տասնըչորս հոգի էին, 11ը Աւստրիացի և 3ը՝ Իտալացի։ Ատոնցմէ ութ Աւստրիացիներ խեղդուեցան. միւսները տակաւին շոգենաւին մէջ կը գտնուին, բայց յուսալի չէ որ ազատուին։ Անգլիական շոգենաւ մըն ալ ընկղմեցաւ։ Ուղեւորներէն և նաւաստիներէն երեսունը չորս հոգի խեղդուեցան։ Մէկ հոգի միայն ազատուեցաւ։ Երէկուան փոթորկին ատեն միայն Տուվրի մէջ ութսուն հոգի խեղդուեցան։ Ձկնորսի ինը նաւեր ցամաք իյնալով խորտակուեցան։ Վեց հոգի խեղդուեցան։ Անգլիոյ ծովեզերքներուն վրայ ալ մեծամեծ վնասներ պատահեցան։ Հեռագրական կայանները տապալած և թելերը կոտրած ըլլալով Անգլիոյ ծովեզերքին վրայ հաղորդակցութիւնները դադրած են։ Շատ մը վիրաւորներ կան։ Ամէն վայրկեան նորանոր աղէտներու լուրեր կը հաղորդուին։

—Երէկ գիշերուընէ ի վեր թէ՝ ծովի և թէ ցամաքի վրայ սաստիկ փոթորիկ մը կը տիրէ։ Տուվրի ու Քալէի և Ֆոլքըսթօնի ու Պուլոնյի միջեւ շոգենաւային երթեւեկութիւնները դադրեցան։ Ծովեզերքի շատ մը տեղերէն ծովային արկածներու լուրեր կը հաղորդուին։ Մարդու մեծ կորուստ կայ։

—Հոլիհետի մօտ անգլիական առագաստանաւ մը ընկղմելով երեսունը չորս հոգի խեղդուեցան։ Մէկ հոգի միայն ազատուեցաւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ իրաւագիտական վարժարանին տնօրէնի օգնական Շէվգէ պէյի և Պէշիքթաշի Րիւշտիէ վարժարանին տնօրէն Ահմէտ Էտիպ պէյի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Բերայի հեռագրատան արկղակալ և Թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Գաղանճեան Մկրտիչ էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ իրաւագիտական վարժարանին տնօրէն Քեազիմ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ժընէվի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Պառոն Փոն Ռիխթոֆընի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Գոսովայի նահանգին մէքթուպճի Րամիզ էֆ.ի։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Խալիլ Րիֆաթ փաշա անցեալները հիւանդացած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը արտօնեց որ քանի մը օր հանգիստ ընելով կատարելապէս առողջանայ, որով Ն. Բարձրութիւնը քանի մը օրէ ի վեր իր ապարանքը կը մնայ։

ՍԱՄՈՍ ԿՂԶԻՆ.— Սամոսի իշխանապետութեան Իզմիրի գործակատարը, ինչպէս ծանուցինք, քաղաքին լրագիրներուն միջոցաւ հերքած էր եւրոպական թերթերու մէջ Սամոսի մասին հրատարակուած կարգ մը լուրեր և յայտարարած էր թէ կղզիին ժողովուրդը ինչպէս ի վաղուց անտի, հիմա ալ յարգող է տեղական օրէնքներուն։ Սամոսի իշխանապետութեան Կ. Պոլսոյ գործակատար Սթէֆանիտիս էֆ. ալ հաստատած է Իզմիրի իր պաշտօնակցին յայտարարութիւնը, յարելով որ կղզիին մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ և թէ ժողովուրդը գիշեր ցերեկ կ'աղօթէ՝ իր արժանացած բարձրագոյն շնորհներուն համար։

—Սամոսի իշխանապետութեան Կ. Պոլսոյ գործակատար Սթէֆանիտիս էֆ. որ իշխան Միխալաքի էֆ.ի անձնական քարտուղարն էր, մայրաքաղաքս ժամանած ըլլալով պաշտօնին ձեռնարկեց։

ՍՈՒՐԲԷԻ ՀԻՄԱՅՈՒՆԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Սուրբէի Հիւմայունը կիրակի օրը դէպ ի Պէյրութ ճամբայ պիտի հանուի Մախսուսէի Քեամիլ Փաշա շոգենաւով։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Պօսնայի, Հէրսէքի և Զվօրնիքի մետրապոլիտները ծանուցին Յունաց Պատրիարքարանի Սինոդին թէ Պանիալուքայի նորընտիր մետրապոլիտը եպիսկոպոս ձեռնադրած են։

—Ձեռագիր այն հին Աւետարանը որ ասկէ առաջ Այնորոզէն գողցուած և Աթէնքի ոստիկանութեան կողմէ գտնուելով Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան միջոցաւ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը ղըրկուած էր, առջի օրը յանձնուեցաւ Այնորոզէն եկած երկու կրօնաւորներու։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը և Լէտի Օ'Քօնոր որոնք արձակուրդով բացակայ կը գտնուին, շաբաթ օրը մայրաքաղաքս պիտի դառնան արեւելեան Ճեպընթացով։

ՍԱՔԱՐԻՆ.— Ծանուցուեցաւ թէ Պրուսայի նահանգին մէջ «սաքարինի» գործածութիւնը արգիլուած է՝ իբրև առողջութեան վնասակար։ Այդ արգելքը ամբողջ օսմ. երկիրներուն մէջ ալ պիտի գործադրուի։ Սաքարինը ստամոքսի խանգարումներու պատճառ կու տայ, որոնց հետեւանքը կ'ըլլայ մարսողութեան դժուարութիւն։ Նոյն իսկ երիկամունքներն ալ կը վնասուին։ Մոնիդէօռ ձեռն. հաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ հրապարակի վրայ մեծ քանակութեամբ սաքարին կը ծախուի։

ՆԵՐԿՈՒԱԾ ԽԱՀՈՒԷ.— Անցեալ ծանուցինք թէ ներկուած խահուէներ կը ներածուին Կ. Պոլիս։ Ղալաթիոյ մաքսատան մէջ վար դրուած այդ կարգի խահուէներ տարրալուծուելով հաստատուած է որ թունաւոր նիւթերով ներկուած են։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան թարգման Պ. Պայ իր խնդրանօք Պրուսայի Ֆրանսական հիւպատոս կարգուեցաւ։ Տարեգլուխի օրը կատարուած շնորհաւորութեանց միջոցին դեսպան Պ. Քոնսթան այդ անուանումը ծանոյց համակրական խօսքերով։

ՊԱՀԱԿԱՆԱՒ.— Անգլիական դեսպանատան Սալամանտէր պահականաւը երէկ իրիկուն Մալթա ուղեւորեցաւ։ Կիրակի Պոլսոյ նաւահանգիստը կը ժամանէ Մէլիքա որ Սալամանտէրի պիտի յաջորդէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ լրագիրները կ'ըսեն թէ Միջերկրականի ռուսական նաւարժիղէն Ալեքսանտր Բ. զրահաւորը յառաջիկա գարնան Ռուսիա պիտի դառնայ և Միջերկրականի մէջ անոր պիտի յաջորդէ Նիքոլա Ա. զրահաւորը։

ԷՏԻՐՆԷԻ կառավարական պալատանին բակին մէջ Երկրագործական Պանքայի համար շէնք մը պիտի կառուցուի 31,000 ղրուշ ծախքով։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը նկատելով որ այլեւայլ տեղեր շարժուն և անշարժ կալուածներու դատերուն առթիւ երբ խնդրոյ նիւթ եղածը քննելու համար դատարանի անդամներէն մէկ քանին ու փորձագէտ անձեր ղրկել հարկ ըլլայ, օրէնքին տրամադրութիւններէն աւելի վարձք կ'առնուի, և նկատելով որ շատ անգամ ընդհանուր դատախազներն ալ անոնց հետ կը ղրկուին, հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ՝ ծանոյց թէ այդ վարձքերը պէտք է օրէնքին տրամադրած չափովը առնել. Նաև հուգուգի դատերուն մէջ հարկ չկայ ընդհանուր դատախազները քննութեան վայրերը ղրկել։ Նախարարութիւնը ծանոյց թէ անհաստողները օրէնքին տրամադրութեան պիտի ենթարկուին։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Պոմպէյի իսլամներէն Մոլլա Ապտիւլգույում էֆ. մեծ եռանդ ցոյց կու տայ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան նպաստ հաւաքելու գործին մէջ։ Մինչեւ հիմա մէկ միլիոն ռուփիէ հանգանակուելով ղրկուած է կեդրոնական յանձնաժողովին։

—Հալէպի նահանգէն նորէն 26,500 ղրուշ ղրկուած է Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար։ Նոյն նահանգէն մինչեւ հիմա կատարուած առաքումներու գումարը հասած է 367,010 ղրուշի։

ՄԱՐԱՇԻ մէջ կառուցուած զօրանոցին շինութիւնը աւարտելու համար 367,869 ղրուշ պիտի ծախսուի։

—Մարաշի մէջ տեղւոյն երեւելիներէն, վաճառականներէն և արհեստագէտներէն յանձնաժողով մը կազմուած է՝ քաղաքին բարեզարգութեանը և զարգացման սին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։

ՄԵՐՍԻՆԻ ծովեզերքը տիրող փոթորիկներուն պատճառով մաքսատան մեթանոցին քարափին տակը պարպուեր է ալիքներուն սաստկութենէն, որով ծովին կողմի պատը և վրայի երդիքը վնասուեր են։ Ճարտարապետները տեղեկագրեր են թէ գերաններու միջոցաւ կարելի է ժամանակաւոր հիմա վտանգին առաջքը առնել։

ՖԷՆԷՐԻ Պատրիարքարանը խնդրեց դատական Նախարարութենէն որ թեթեւ պարտքերու համար բանտարկուած Յոյները երաշխաւորութեամբ, և առժամաբար ազատ արձակուին Ծնունդի և Տարեգլուխի տօներուն առթիւ։ Դատական Նախարարութիւնը այդ մասին հարկ եղած հրահանգները տուած է որոնց որ անկ է։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.— Սթօքօլմի օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշայի կողմէ տրուած արտօնութեամբ ռումանական դեսպան Պ. Կիքա և ուրիշներ կինձի որսորդութիւն մը պիտի կատարեն Զավուշ Չիֆլիկի մէջ։ Որսորդները երեկ առտու հոն տեղը գացին և կիրակի իրիկուան պիտի վերադառնան։

ՑՈՐԵՆԻ գինը բռնուած է եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ մը շինութեան համար ժամանակէ մը ի վեր Ռումանիոյ և Սերպիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնները համաձայնութեամբ մը աւարտեցան։ Պուքրէշէն կը հեռագրեն թէ երկաթուղի այդ գիծը Քէօսթէնճէէն սկսելով Ռումանիայէն ու Սերպիայէն պիտի անցնի և Նիշի ճամբով մինչեւ Ադրիական ծովի եզերքը պիտի երկարի։

ՁԻՒՆ.—Քանի մը օրէ ի վեր տիրող անկանոն օդերէ և հարաւային հովերէ ետքը երէկ առտուընէ մինչեւ իրիկուն յորդահոս անձրեւ տեղաց և հովը հիւսիսային արեւմտեանի փոխուելով երէկ իրիկուն սկսաւ ձիւնել։ Այս առտու Կ. Պոլսոյ բնակիչները երբ արթնցան առաջին անգամ ըլլալով տեսան ձիւնը որ ամէն կողմ ծածկած էր։ Այսօր օդը անչափ խիստ չէ և հովը դադրած է բայց ձիւնը կը շարունակէ ընդհատաբար։

ԹՂԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.— Սերպիոյ մէջ Թուղթի գործարան մը հաստատելու համար մենաշնորհ տրուած է Հարթման Ընկերութեան, որ 250,000 ֆր. աւանդ թողած է։ Ընկերութեան դրամագլուխն է երեք միլիոն ֆր.։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Ակլանիկէն երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին 34 տնուոր 205 Պօնացի իսլամ գաղթականներ։

ՄԱԼԱԹԻՈՅ հեռագրատան մէջ գործերը շատցած ըլլալով, երկու նոր պաշտօնեաներ պիտի աւելցուին։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ կը գրեն Սապահի թէ Մուզաֆֆէրէտտին Շահը երբ Պարսկաստանի մայրաքաղաքը ժամաներ է, օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Սատրէտտին պէյ, որ դեսպանին նոյն ատեն բացակայ գտնուելուն համար գործակատարի պաշտօն կը վարէր, Շահին պալատը երթալով Ն. Վեհափառութեան ներկայացեր է։ Շահը խօսեր է Կ. Պոլիս կատարած այցելութեանը վրայ, ըսելով որ աշխարհի մէջ անոր նմանը չկայ. Նաեւ շնորհակալութիւն յայտներ է Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նկատմամբ եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար։

—Մուզաֆֆէրէտտին Շահը սկսած է գրել Եւրոպա կատարած ուղեւորութիւնը։ Այդ աշխատութիւնը ֆրանսերէնի ալ թարգմանուելով, պատկերազարդ պիտի հրատարակուի Բարիզի մէջ։

—Շահը որոշած ըլլալով պարսիկ զինուորները օսմ. զինուորներուն նման մարզել, Վեհ. Սուլթանէն խնդրեր է որ օսմ. քանի մը սպաներ Պարսկաստան ղրկուին այդ նպատակով. Թէհրանի վարժարաններուն մէջ օսմաներէնը ու ֆրանսերէնը պարտաւորիչ պիտի ըլլան։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը քանի մը բարեկամներու հետ երէկ Պէյքոզ գնաց որսորդութեան համար։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Սիւլէյմանիէի կառավարիչ վախճանեալ Րէուֆ փաշայի ընտանիքին 1038 ղրուշի ամսաթոշակ յատկացուեցաւ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութիւնը, Ե. զօրաբանակին հրամանատարութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, գրեց Պէյրութ-Դամասկոս-Հօրանի երկաթուղիներու Ընկերութեան թէ զինուորներու փոխադրութիւնը զեղչեալ գիներով կատարէ։ Նախարարութիւնը գրեց նոյն Ընկերութեան որ պաշտօնեաները ֆէս դնեն և այլն։

ՊԷՐՈՒԹԻ կուսակալ Րէշիտ պէյ որ Սայտայի ու Սուրի կողմերը քննական պտոյտ մը կը կատարէր, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ վարժարանին դասաւանդութիւնները շաբաթ օրէն սկսեալ պիտի դադրին մինչեւ Պայրամ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ յածանաւ մը Միտիլլինէն Իզմիրի նաւահանգիստը հասեր է։

ՓՈԹՈՐԻԿ.— Սեւ ծովի մէջ երէկ գիշեր ձիւնախառն սաստիկ փոթորիկ մը կը տիրէր. մօտակայ ծովեզերքները առատ ձիւն տեղացած է։

—Ատանայէն երեքշաբթի օրուան թըւականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Միջերկրականի մէջ տիրող սաստիկ փոթորիկին հետեւանքով Ատանայի ծովեզերքները քանի մը նաւեր ընկղմեր են։ Ատանայի շրջակայքն ալ երեք օր շարունակ անձրեւ տեղալով, երեքշաբթի գիշեր Սէյհան գետը յորդեր և չորս կողմը ողողեր է։ Կամուրջի մը նորոգութեանը աշխատող չորս գործաւորներու խրճիթը ջուրերէն քշուելով, գործաւորներէն երեքը խեղդուեր են, բայց մէկը ազատուեր է։ Կուսակալ Պահրի փաշա նոյն գիշերը քաղաքին չորս կողմը պըտըտելով միջոցներ ձեռք առնել տուեր է, որպէս զի հեղեղները վտանգաւոր հետեւանք մը չունենան։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.— Իզմիրէն կը գրեն թէ Այտընի երկաթուղիին պաշտօնեաներէն Մանիսացի Քօքօ, Բուճաթայի կայարանին մէջ չորս վակոններ կցելու աշխատած միջոցին, երկաթի մը զարնուելով գիծին վրայ ինկեր է և չորս վակոններն ալ անոր ոտքերուն վրայէն անցնելով բոլորովին ջախջախուեր է։ Թէեւ հարկ եղած դարմանները եղեր են, սակայն Քօքօ անտանելի ցաւերով մեռեր է։ Քօքօ 30-32 տարեկան էր և չորս զաւակի տէր։

ՋՐՈՒՂԻԻ ՄԷՋ ԴԻԱԿ ՄԸ.—Անգղեանները Հալէպի շրջակայ Ճէպելը կաղալաթ անուն տեղը ջրուղիի մը մէջ կնոջ մը դիակը գտնուեր է։ Ոստիկանութիւնը իմանալով քննութիւն կատարեր և հաստատեր է թէ Քիւրտի կին մըն է՝ կոկորդէն կտրուած ու ջուրը նետուած։ Ոստիկանութիւնը քննութիւնները առաջ կը տանի ոճրին պարագաները ու հեղինակը երեւան հանելու համար։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.—Երէկ գիշեր ժամ երկուքին մօտ Պայազիտէն Ագսէրայ իջնող վարձու կառքի մը ձիերը խրտչեցան և սկսան քառասմբակ արշաւել։ Կառապանը թէեւ շատ աշխատեցաւ, սակայն չկրցաւ զսպել ձիերը. ուստի կառքէն վար ցատկեց։ Ձիերը աւելի սաստկացուցին իրենց վազքը և մինչեւ Նէշիլ Թուլումպա գացին. հոն զարնուեցան մարդու մը որ էջ մը հեծած հանդարտօրէն կ'երթար. մարդը գետինը տապալեցաւ. իսկ խեղճ էջը կառքին տակ մնաց և քիչ մը տեղ քշկռտուելէ ետքը ազատուեցաւ։ Կառքին մէջ գտնուող անձը ապակիները կոտրտելով փորձեց զսպել ձիերը, բայց չյաջողեցաւ։ Վերջապէս Ագսէրայի պահականոցին առջեւ կարելի եղաւ ձիերը կեցնել։ Ցածախորդը ու էշով գացող մարդը չիմացուեցան։ Կառապանը վար ցատկած ատեն ոտքէն վիրաւորուեցաւ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ առջեւ, առջի գիշերը, Նաւակ մը փոթորիկին սաստկութենէն ցամաք ինկնալով խորտակուեցաւ։ Մէջը գտնուողները՝ Զաֆիրի ու Վասիլ ազատուեցան։

ՌՈՒՆԳԱԲԱՆԻ կողմը, երէկ, Ահմէտ ու Շիւքրիւ անուն երկու Թուրք կիներ կռուի բռնուեցան։ Շիւքրիւէ իր փայտէ կօշիկը նետեց Ֆաթմէի գլխուն և վիրաւորեց։

ՊՈԼՍՈՅ Գալաթասարայ թաղին մէջ, երէկ իրիկուն ժամ 11ին, հրդեհ ծագեցաւ Նպարավաճառ Տիմիթրիի խանութին վրայի սենեակէն, բայց շուտով առաջքը առնուեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ 46 թիւ շոգենաւը, երեքշաբթի իրիկուն Քալէնտէրի առջեւէն անցած ատեն, Թարապիացի Մայմուն Բանաեօթ անուն մարդ մը երբ շոգենաւէն եզերքը կեցած կօշիկները կը մաքրէր, ոտքը սահելով ծովը ինկաւ։ Շոգենաւը կեցաւ և ֆրանսական դեսպանատան պարտիզպանը՝ Արկիրի անմիջապէս ծովը նետուելով Բանաեօթը զգայազիրկ վիճակի մէջ ազատեց. երկար աշխատութենէ ետքը Բանաեօթ ինքզինքին եկաւ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ անցեալ շաբթու նոյն քաղքին Ներքին գործոց պաշտօնատան մէջ ծագած հրդեհին պատճառներուն վրայ բացուած քննութիւնը հաստատեր է թէ հրդեհը դիտմամբ ձըգուած չէ։ Պալքան ապահովագրական Ընկերութիւնը, որ այդ շէնքը ապահովագրած էր, հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է նորոգելու համար շէնքը։ Աշխատութիւնները փութով առաջ կը տարուին և տասը օրէն Ներքին գործոց նախարարութեան դիւանները պիտի կրնան իրենց նախկին շէնքին մէջ փոխադրուիլ։ Պալքան Ընկերութեան կրած վնասը 25,000 ֆր.ի կը հասնի։

ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ.—Շըմիզըրի Ինիվերսէլ վաճառատունը կաղանդչէքներու շատ ճոխ հաւաքածոյ մը բերել տուած է։ Նոյն վաճառատան ապրանքները վերջին աստիճանի ճաշակաւոր ըլլալով, կը յուսանք թէ մեր ընթերցողները նախապատուութիւն պիտի տան այդ վաճառատան։ 2

Ազգային Լուրեր

Նպաստից Յանձնաժողովոյ վերջին նիստին մէջ բաւական երկար խորհրդակցութիւն մը եղեր է գաւառներու մէջ գտնուող և Պատրիարքարանէն նպաստ ստացող վարժարաններու նկատմամբ։ Յանձնաժողովը պէտք տեսած է այլեւս գրաւելու թէ իր յատկացուցած նպաստները ի՞նչ արդիւնք կ'արտադրեն։ Ստոյգ է որ այդ գաւառական բոլոր վարժարանները կանոնաւոր տեղեկագիրներ չեն ղրկեր, բայց յանձնաժողովոյ սեղանին վրայ գտնուող Բաբերդի վարժարանին տեղեկագիրը բաւական դիտողութեան առարկայ եղեր է։ 7-8 ուսուցիչներ և 3-4 ուսուցչուհիներ խել մը դասեր կը դասախօսեն, մինչդեռ կրթական ծրագրին համեմատ կէսին չափ միայն պաշտօնեաներ բաւական պիտի ըլլային որոշեալ առարկաները դասախօսելու։

—Եգիպտոսի Առաջնորդ Այվազեան եպիսկոպոս Աղեքսանդրիա հասեր և շքեղ ընդունելութիւն մը գտեր է տեղւոյն Հայ հասարակութեան՝ և ազգ. պաշտօնական մարմիններու կողմէ։

—Եզզատէն Պատրիարքարան հասած նամակ մը կը հաղորդէ թէ տեղւոյն Աւետիս անուն քահանան ապօրէն պսակներ կը կատարէ։ Կրօնական Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ կարդալով այդ նամակը, որոշեր է գրել Սսոյ Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոսին, որ անմիջապէս քննութիւն կատարելով, եթէ ստոյգ են եղած բողոքները, խիստ պատիժ մը տնօրինէ այդ քահանային նկատմամբ։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Միւթէմայիզի աստիճան շնորհել Բերայի հեռագրատան արկղակալ և «bureau de reclamations»ի դիւանատան պետ Միկրտիչ Էֆէնտի Գազանճեանի՝ ի վարձ իր բարեւոր ծառայութեանց։ Կը շնորհաւորենք Գազանճեան էֆէնտին կայսերական այս գնահատման արժանացած ըլլալուն համար՝ երկար տարիներէ ի վեր իր կարեւոր պաշտօնին կիրառման մէջ ցոյց տուած ուղղամիտ գործունէութեամբը և կարողութեամբը։

—Տրապիզոնէն կը գրեն մեզ.—«Արեւելքի դեկտեմբեր 9)22ի «Ալ ու Ձախ»ին մէջ Արամ Անտոնեանին «Ազգին տան շուրջը» յօդուածին վերջին մասը՝ ուրախութեամբ կարդալով հանդերձ, չեմ կըրնար տխրութիւնս ծածկել, մտածելով որ մինչ հոդ՝ Պոլիս հրապարակաւ, Հիւանդանոցին համար սարքուելիք ներկայացման մը հոգաբարձութեան կողմէ հրաւէր կը կարդացուի ամաթէօրներու՝ հոս Տրապիզոնի մէջ թատերասէրները կ'առաջարկեն ու նոյն իսկ կը խնդրեն Ուսումն. Խորհուրդէն որ թոյլատրուի իրենց ներկայացում մը կազմակերպելու, ու մերժումի կը հանդիպին. այսինքն մերժման պէս բան մը, երբ և ո՛չ մէկ քաջալերութիւն ու դիւրութիւն կը տրուի այդ թատերասէրներուն, որոնք իրենց կողմէ ամէն զոհողութիւն չխնայելով հանդերձ ի սէր թատրոնին, հիմա չյաջողելու վիճակին մէջ կը գտնուին, պատճառը որովհետեւ իրենց վրայ վերահսկող մարմին մը չունին, որ եթէ ո՛չ իրենց չափ, գէթ քիչ մը բարեացակամութիւն ունենայ օգնելու և զօրավիգ ըլլալու թատերասէրներուն որոնք առանց այդ օգնութեան, չափէն կրնային յաջողիլ հարկաւ։ Ու մոռցել թէ՝ ներկայացման հասոյթն ալ դպրոցներու պիւտճէին մէկ կարեւոր բացը գոցելու պիտի ծառայէր... Մենք հեռուէն գաւառացիներս կ'երեւակայենք թէ հոդ ի՛նչ եռանդով գործին պիտի փարուի, քանի որ սկիզբէն երբ դեռ և ոչ մէկ գործ սկսուած է, քաջալերութիւն ու խրախուսանք չի պակսիր. թէ՛ մասնաւոր հոգաբարձութեան կողմէն և թէ՛ հրապարակաւ՝ լրագրութեան կողմէ, մինչ հոս, դեռ կը յիշեմ. երկու տարի առաջ, մեզի՝ թատերասէրներուս, գիշեր մը փորձէն վերադառնալու պահերնուս իբրեւ քաջալերութիւն կարգ մը Հայեր քանի մը... գաւազանի հարուածներ տուին միայն, իսկ հոգ չէ թէ այդ հարուածներու փոխարէն դպրոցն ալ բաւական կլորիկ հասոյթ մը ունեցաւ այն ատեն։ Ու կը մտածեմ թէ, քանի որ այդ գումարը ամէն տարի ալ իբրեւ երաշխաւորեալ հասոյթ մը կարելի է ստանալ մեր դպրոցներու օգտին ոչինչ զոհողութիւնով մը, և քանի որ հոս ձեռքի տակ խումբ մը կայ, պատրաստ ընդունելու այդ զոհողութեան ամենամեծ մասը իր վրայ, ինչո՞ւ մեր Ազգ. մարմինները — Վարչութիւնն ու Ուսումն. Խորհուրդը—չեն ստանձներ այդ մնացեալ պզտիկ զոհողութիւնը, և ինչ կը կարծէք որ ըլլայ այդ զոհողութիւնը, պաշտօնապէս վերահսկող մարմին մը ճանչցուիլ՝ և... ուրիշ ոչի՛նչ։ Եւ սակայն այդ ոչի՛նչն ալ կը զլացուի այսօր, արգելք ըլլալով կրկնակի օգուտներու միանգամայն. այսինքն նիւթական շահը —որ արհամարհելի օգուտ մը չէ հարկաւ—ու բարոյականը, որովհետեւ պէտք է ընդունիլ որ թատրոնը նիւթականէն զատ և աւելի բարոյացուցիչ ազդեցութիւն մը ունի ամէն տեղ. իսկ այսօր այդ երկուքէն ալ կը զրկուինք հաւասարապէս, որովհետեւ մեր Ուսումն. Խորհուրդը այդպէս կ'ուզէ։»

—Մարզուանէն կը գրեն մեզ.—«Ինչպէս գրուած էր, տեղւոյս Ակիբսիմոս քահանան որբի մը անկողնէն հանուեցաւ, այդ մասին, Ժողովուրդը արդար վրդովմամբ մը, 150ի չափ ստորագրութեամբ հանրագիր մը մատոյց տեղւոյս Առաջնորդին, որ հակառակ իր բաղձանաց եւ աշխատութեանց, ստիպուեցաւ խառն ժողով մը կազմել խնդիրը վերստին քննելու համար, խնդիր մը զոր արդէն Թաղական Խորհուրդը քննած, քահանային բոլորովին յանցաւոր ըլլալը հաստատած էր, թէեւ միեւնոյն ատեն զայն ծածկել կը ջանար։ Ժողովուրդը այնքան վայրագած էր քահանային այդ գձուձային յանցանքին վրայ որ եթէ Առաջնորդ Հայրը ժողով մը կազմելով խնդիրը դարձեալ քննել և յանցաւորը պատժել չճանչէր, ուղղակի կառավարութեան դիմելով սոյն ոճրագործ քահանան ըստ օրինի պատժել պիտի տար։ Բայց խնդիրը մինչեւ հոն չգնաց, որովհետեւ Առաջնորդը հաճեցաւ ժողով մը գումարել և անցեալ կիրակի նոյն վանքին մէջ ժողովը գումարուեցաւ—Անդամներն էին վիճակիս Առաջնորդը, Գէորգ վարդապետ Իբրանոսեանը, Ամասիացի քահանայ մը, տեղւոյս Տէր Թաթուլ քահանան և փաստաբան Յովհաննէս էֆ. Մուպայճեանը, — որուն առջեւ ոճրը խոստովանեց այն տեսակ մանրամասնութիւններով՝ զորս պատշաճութիւնը թոյլ չի տար նկարագրել։ Ահա խնդիրը այս կէտին հասած է. ոճիրը հաստատուած և ստուգուած է բայց դարձեալ թէ՛ Առաջնորդէն և թէ՛ ազգային քանի մը ջոջերէն կողմնակցական խօսքեր կը լսուին միշտ. — զոր օրինակ «գործողութիւն չիկայ եալ». չիտակը շատ զարմանալի է, մինչ պատարագիչ քահանայի նուիրական պաշտօնն է այդ տեսակ արարք մը։ Եթէ այսչափ բացորոշ կերպով հաստատուած ոճիր մը հանդէպ Կրօնական Ժողովը լռէ շատ զարմանք պիտի պատճառէ։»

—Ինչպէս կարդացուեցաւ արդէն Պաշտօնականներուն մէջ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Հանրային Պարտքի կեդրոնական վարչութեան թղթակցութեանց Տնօրէն Նազար (Ղազարոս Երամեան) էֆ.ի։ Երամեան էֆ. միշտ գովելի պաշտօնավարութիւն մը ունեցած է Հանր. Պարտքի վարչութեան մէջ և շատ մը գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած է այդ առթիւ։ Մեր շնորհաւորութիւնները։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Զիւլֆաքի փողոց, Սեւտնիկ խան. Թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գործեր, տօքումա և թաւչեայ գործեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիչներ, գեղեցիկ մուշամաններ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մանճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուին յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով.

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԹԷՕԹՈՆԻԱՅԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ գիշեր տեղի ունեցաւ Թէօթոնիայի սրահին մէջ Պարոնայք Պրասէն, Եարոնսկի, Մէրսինէ և Էլինկէրի կողմէ տրուած նուագահանդէսը որուն կը մասնակցէր նաեւ ծանօթ դաշնակահար Պ. Յուլեան։

Այն գուցէ ոմանց համար հաճելի բայց ինծի հետ նաեւ շատերուն անհաճոյ հիւրը որ ձիւն կը կոչուի, և որ երէկ գիշեր, նուագահանդէսին որոշուած ժամէն քիչ առաջ իր պաշտօնական, առաջին այցելութիւնը կ'ընէր, մինեւր չիւբէսէն հիւրերու պէս իր խուզակը փռելով մայթերուն վրայ, նուագասէրներէ շատերը ստիպած էր իրենց բնակարանը մնալ, որով հանդիսասրահը զրկուած էր այն խնայողական վառարանէն որուն բնական խողովակները հանդիսատեսներու շնչափողներն են յաճախ։

* * *

Երեք ջութակահար և մէկ թաւ-ջութակահար պարոնայք որոնք սեղանի մը չորս ոտքերուն պէս իրարմէ անբաժան են, այնքան ծանօթ են մեր ընթերցողներուն որ աւելորդ կը նկատենք անոնց բազմաթիւ նուագահանդէսներու առթիւ ապացուցած արուեստագիտական անբասգիւտ տաղանդը կրկին անգամ ի վեր հանել։ Ուրեմն աւելորդ է ըսել թէ Մէնտըլսընի, Պէթհովէնի և Պոռոտինի անմահ քառեակները, անմահական կերպով նուագեցին։ Մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ եղաւ մանաւանդ Պ. Պրասէն, թէ տարիքով և թէ տաղանդով երէցը իր տաղանդաւոր ընկերակիցներուն, և որուն մոգական ճպոտը արդէն ցուրտէն սարսռացող ջիղերը նաեւ յուզումի և յափշտակման սարսուռներով կ'ողողէր։

* * *

Հապա Պ. Յուլեանն՝ սա հասակով պզտիկ բայց բոլոր պզտիկ մարդոց պէս տաղանդով մեծ արուեստագէտը, որ իր գրեթէ քան հասակը եղող գիսաւոր դաշնակը, իր մանտրտիկ մատերուն տակ, տեղին համեմատ, կը գոռացնէր կամ կը փափսացնէր։ Ճշմարիտ հաճոյք մըն էր տեսնել թէ ինչպէ՛ս անզուգական արուեստագէտը այդ երաժշտական գործին մէկ մը մէկ ծայրէն, մէկ մը միւսէն, պարբերաբար պզտիկ բայց աշխուժ մարդուս ցատկռտուքներով, ներդաշնակութեան հոսանքներ կը խլէր, խլեցուցիչ ծափահարութիւններ խլելով նաեւ նոյն իսկ ձանոթացաւոր ախորժներէ որոնք խօսլական եռանդով և անշուշտ արուեստագիտական ճշմարիտ գիտակցութեամբ, կը գնահատէին և ձանձրոյթին պատուելու աստիճան գնահատելին կամ կարենալ գնահատելնին կ'ուզէին ապացուցանել… արուեստագէտին։

* * *

Գալով հանդիսատեսներուն, որոնց թիւը, ինչպէս որ կ'ըսէի քիչ մը վերը, խիստ ցանցառ էր, ցուրտ օդէն պատճառաւ, կարծես թէ միայն Հայերէ ու Գերմանացիներէ բաղկացած էր, գէթ դատելով այն շատ, շուտ և չափ, չափի աղմուկներուն, որոնք ծափահարութեանց չափ չուփներու մէջէն կը լսուէին պարբերաբար, գոյացած հաւանութիւն մը կամ զգացուած սքանչացում մը արտայայտող։

Վերջապէս կրնայ ըսուիլ թէ Թէօթոնիայի և Իւնիոն Ֆրանսէզի նուագահանդէսները արուեստագիտական ճշմարիտ գանձ մըն են Կ. Պոլսոյ թէ օտար և թէ տեղացի բնակչութեան համար։ Զ. Ե.

Հեռագիր Այսօրուան

ԼՈՐՏ ՌՈԲԵՐԹՍ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յունուար. — Լորտ Ռոպէրթս այսօր Քօուէս հասաւ։

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ.—Քրիւկէր նախագահը սաստիկ ցնցդատապէ կը տառապի։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Օրուան հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ դէպի Բարեյուսոյ գաղթավայրը կատարուած պօէրական արշաւանքը օրէ օր կ'աւելնայ։ Քէյմթաուն, Բլասէրպուրկ և Սթանտէրթըն վտանգի տակ են։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ պօէրական նոր զօրախումբեր Օռանժէն կ'անցնին։ Լորտ Քիչնէր յիսուն հազար զինուոր կ'ուզէ գաղթավայրը ազատելու համար։

—Բէչուանալանտէն կը հեռագրեն թէ Պօէրները գրաւեր են անգլիական պիտոյքներ փոխադրող խումբ մը։ Ձեռք անցուած գոյքերուն արժէքն է 1,250,000 ֆր.։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Լի-Հունկ-Զանկ տեսակցութեան մը մէջ յայտարարեր է թէ կ'ուզէ Չինը բնակելի ընել օտարականներուն և թէ կը յուսայ որ դեսպանները պիտի չպնդեն բերդերը քանդելու պայմանին վրայ։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ՊՐՈՒՍԷԼ.—Պէլճիքայի թագուհին երէկուընէ ի վեր բաւական հիւանդ է։

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Սիտնէյէն կը հեռագրեն թէ Աւստրալիոյ դաշնակցութեան պաշտօնական յայտարարութիւնը տեղի ունեցեր է։ Ընտրութիւնները քիչ ատենէն պիտի կատարուին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՐՏ ՌՈՊԵՐԹՍ

ՔՕՈՒԷՍ, 2 յունուար.— Քանատա շոգենաւը, ուր կը գտնուի Լորտ Ռոպէրթս, առտուն հոս հասաւ։

—Անգլիոյ թագուհին իր ներկայութեանը ընդունեց Լորտ Ռոպէրթսը, որուն շնորհեց ազնուականի տիտղոս և Ծնրակապի պատուանշան։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.— Վալտէրսէ Մարէշալը Բէքինէն դեկտ. 31 թուականով կը հեռագրէ թէ Կրիւպէրի զօրախումբը դեկտ. 29ին Եանկձուէնէն վերադարձեր է և թէ Մատայի զօրախումբը դէպի հիւսիս ուղեւորեր է, այն լուրին վրայ թէ Միկուէնի մօտ չինական զինուորներ կը գտնուին։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Լի-Հունկ-Զանկ տեսակցութեան մը միջոցին յայտարարեր է թէ կայսրը կ'ուզէ ընդունիլ Տէրութեանց պահանջումները, բայց այնպէս կը կարծէ թէ յաճախակի արշաւախումբեր ղրկելու պէտք չկայ, վասնզի գրգռութիւն առաջ կը բերեն։ Կայսրը կ'ուզէ պատժել Տէրութեանց կողմէ ցոյց տրուած պաշտօնատարները։ Չին պիտի ջանայ միջոցներ ձեռք առնել՝ ապահովութիւնը պահպանելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէյթանկէն յունուար 1 թուականով կը հեռագրեն Ռոյթէրի թէ ողջոյնի համար թնդանօթներ արձակուած ատեն աւրուած ռումբ մը պայթեր է։ Հինգ գերման զինուորներ մեռեր և տասնչորս վիրաւորուեր են, որոնց հինգը՝ մահացու կերպով։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Լրագիրները կ'ըսեն թէ նախարարական տագնապը յետաձգուած է, վասնզի նաւատորմի յաւելման խնդիրը ծովային նախարարին բաղձանքին համաձայն պիտի կարգադրուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	11 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	12 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	10 1/2
Րումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	142	
Ամէնէն բարձր գին	»	142	12 1/2
Ամէնէն վար գին	»	111	50

ԲԱՑՈՒՄ 21 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Փ. Դ.	25	11
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	111	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թիւտիւն Ծէնէրալ Օթթմ.		1	04
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» Ծուխանէ		197	—
« պարտաթ.		451	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրանսվալ		68	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	15
» » » չէք	»	110	10
Բարիզ » »	Ֆր.	22	86
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	52
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	21	77

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	38
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բօլ էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	56	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	01
Մէճալիք	»	25	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 2 Յունուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	77
» » 3 1/2 %		102	90
Օսմ. Քոնս. սէրի Գ.) բաց.	Ղրշ.	23	50
) գոց.	»	23	50
» » » Բ.			
« « « Գ.	»	26	37
Օսմ. Գալա-Պանքա	Ֆր.	538	—
Օսմանիէ	»	415	—
Րումէլի երկաթուղի	»	113	—
Օսմ. մաքսատուն	»	520	—
Օսմ. Ռէժի	»	314	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %		491	—
Թիւտիւն Լիոնէ		1120	—
Իտալիական Ռանթ	»	95	85
Սպանիական արտաքին	»	70	25
Թրանսվալ	»	69	50
[illegible]	»	35	90
Թրամուէյ		3	

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Յունուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	97	35
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	48	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	87
Օսմանեան Պանքա	11	63
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	39	50
» Մօնօբօլ	42	50
Պուլկարական 1888	83	—
Եգիպտոսի ունիֆիէ	104	—
Տօմէնիալ	103	—
Թրանսվալ	2	68
Այտըն երկաթուղի	10	50
Փոխառութիւն	25	315

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Յունուար

[illegible]	»	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	107	50
Օսմ. Ռէժի	»	283	—

ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ
ԲԱՌԱՑՈՒՑԱԿ ԱԽՏԱՆՈՒԱՆՑ
Ֆրանսերէնէ ի Հայ
Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Սրբագրեալ եւ ճոխացեալ
աւելի քան 1350 բառեր
Որոց շուրջ 350ը աշխատասիրողին յօրինածներն են
ԳԻՆ 3 ՂՐՈՒՇ
Կեդրոնատեղիք Մարզպանեանի և Վէյսի գրավաճառանոցները։

ԱՒԱՐՏՈՒՄԸ
Գրական ճոխոյ ձեռնարկի մը
ՄԵԾ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Գաղղիերէնէ Տաճկերէն
2240 մեծադիր էջ 3000 ընտիր պատկեր

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆ
Թղթակազմ 40, ընտիր կազմուած 50 ղրշ.
Այս գնով պիտի ծախուի մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1, ուրկէ վերջ մէկ մեճիտ յաւելուած պիտի ըլլայ գիներուն վրայ։

Գաւառներէն 10 ղրուշ աւելի պէտք է ղրկել իբր փոստայի ծախք, կանխիկ, կամ փոստայի փուլ։

Հեղինակ
ՎՍԵՄ. ՇԷՄՍԷՏՏԻՆ ՍԱՄԻ ՊԷՅ
Տէր եւ Հրատարակիչ
ՎՍԵՄ. ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ
Տէր եւ Տնօրէն «Սապահ» լրագրոյ

Այս բառարանը իր տեսակին մէջ միակն է որ ցարդ հրատարակուած ըլլայ մեր հրապարակին վրայ։ Գիտական, արհեստական, բժշկական, հնախօսական, ճարտարարուեստական ամէն ֆրանսերէն բառ, ունի իր առջեւ ստոյգ պատկերն ու տաճկերէն համանիշը, դիւրահասկնալի բացատրութիւններով ու տարբեր առումներով։ Ով որ կ'ուզէ կատարելապէս ըմբռնել ֆրանսերէնը և հասկնալ կարդացածին ճշգրիտ իմաստը, կատարեալ գոհացում պիտի գտնէ այս բառարանին դիմելով։

Գ. տպագրութիւնն է այս, որ երբեք չէ կրցած բաղդատութեան դրուիլ իր նախորդներուն հետ, քանի որ թէ՛ դիրին մեծութեամբ, թէ՛ ստուգութեամբ և թէ պատկերներովը բոլորովին կը զանազանի իրմէ առաջ հրատարակութիւններէն։

Բայց ի Սամի պէյէ, անուն ունեցող գրագէտներու խումբ մը աշխատակցած է այս բառարանին, զայն կատարելագործեալ գիրք մը վերածելու և հասարակութեան անհրաժեշտ մէկ պէտքը գոհացնելու համար։

Այս բառարանին Վսեմ. հրատարակիչը նկատելով որ այս Գ. տպագրութիւնէն ետքը Բ. տպագրութիւնը անգործածելի պիտի մնայ, հասարակութեան ծառայութիւն մը մատուցանելու դիտմամբ կը ծանուցանէ թէ՛ ո՛վ որ Բ. տպագրութիւնէն ունի, մաքուր պահած է զայն և կ'ուզէ փոխել այս պատկերազարդ տպագրութեան հետ, պէտք է թղթակազմին համար 20 իսկ կազմուածին համար 30 ղրուշ վերադիր վճարէ։

Պատկերազարդ ֆրանսերէնէ թուրքերէն այս ընդարձակ բառարանը կը ծախուի միայն Կ. Պոլիս, Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 7, Սապահ լրագրի տպարանը։ 5—10

ԱՄԱՆՈՐԻ
ԿԱՂԱՆԴՉԷՔՆԵՐ
ԽԻՍՏ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ՇԱՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ
Կը ծախուին Բերա, Մեծ Փողոց թիւ 399 Շըմիզըրի Ինիվերսէլի վաճառատան մէջ։ 2—6

Ա. Կազմ 3 Ղրշ.
1901
ՏԱՐԵԿԱՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ
ՕՐԱՑՈՅՑ-ՕՐԱՑՈՅՑ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ, Պալըք Պազար, Կ. Պոլիս.
Կը գտնուի Պոլսոյ եւ Գաւառաց բոլոր Գրավաճառներու եւ Թղթավաճառներու քով
Բ. Կարգ 5 Ղրշ.

Ընտիր, Հոտաւէտ, Խնայողական

ԹԷՅ ԹԷՅ
ԹԷՅ ԹԷՅ
ԹԷՅ ԹԷՅ
MARQUE DEPOSÉE

Ամէն տեսակ թէյերու նոր բերքերէն մեծ քանակութեամբ հասած է ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը։ Թէյի սիրահարներն ու ամէնէն փափկաճաշակներն իսկ վերջին ծայր գոհ պիտի մնան այս թարմ թէյերէն, որոնք ընտիր, առողջապահիկ և հոտաւէտ ըլլալով հանդերձ անմրցելի բաւականին աստիճան աժան են։

Գաւառներու յաճախորդք թէյ գնելու համար պէտք չունին անձամբ գալու, նամակով թող դիմեն ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատուն, ուր ամենամեծ խնամքով, զգուշաւորութեամբ կը գործադրուին ամէն կարգի յանձնարարութիւններ մեծաքանակ և փոքրաքանակ։ Դիւրութեան համար՝ թէյերուն փոխարժէքը կարելի է վճարել նաեւ երբ ապրանքները բեռցուին ու Քօնօսիմէնթօն ներկայացուի գնողին։ Կեղծ թէյ չգնելու համար հաճեցէք ուշադրութիւն ընել վերի մարքային և ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ անուան։ Կեդրոնատեղի՝ Կ. Պոլիս, Պահճէ Գափու, Ճէլալ Պէյ Խանի դրան կից, թիւ 10, Կ. Եավրուեան Գ. Խսագուլեան մեծ վաճառատունը։ 24

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առաւաւելեան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. ԱՄԷՏԷ ԳԱՌՕ, *ընդհանուր գործակալ*, Խնաեէժ *խան*, Վօյվօտա *փողոց*, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԳԼԻՍԱՅԻԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 *և դեղարանները* A.

ՏՈՔԹԷՕՐ Ծ. ԱՐԱՊԵԱՆ
Տանօք ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 *(Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալպաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։*

Աղքատաց ձրի 490

ԹՈՒ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 *Դեկ.* 1898*ին*
162, 924, 140 ֆրանք
Ծախքերն եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ 31 *Դեկտեմբեր* 1898*ին*
29, 765, 473 ֆրանք
Ընկերութեան հաստատութենէն յետոյ՝ սկիզբէն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւլն.
362, 858,507 ֆրանք

1898 *տարուան մէջ ընկերութիւնը* 6619 *բոլիսներ տուած է որոնք* 58,680,000 *ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։*

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, *Գալաթիա, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան։ Կամ միւս գործակալներուն տեղ ըլլայ։*

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
[illegible] ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ [illegible]
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանընի զաւեշտատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

[illegible] մէկ անգամէն կը [illegible] ցաւով ցիմելու եւ բուժուած վերադառնալու [illegible]

[illegible], դէմքի ձեւաւորութիւն քաշ տալիք, ծամողութիւն եւ պարզ առոգանութիւն [illegible]

[illegible] առանց ցաւի [illegible]

Ծ. Գ. [illegible] (մինչեւ կէս օր) [illegible] (մինչեւ կէս գիշեր) [illegible]

Տանօք.—[illegible] ՅՈՒՆԻՆԻ 197

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ մանուկներու օգտակար ու յաճախ նպաստաւոր է փափկակազմ անձերու (էութիւն մարդ, կին ու տղայ) նուրբութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թեր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը անազնիւ անապատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն և Բարիզի Ինիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծելէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տեանց հեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաստէօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 7—56

ՄՈՒ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Փ. Վ. ՎԻԹԹԱԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
ՃԷՄՍ ՄԱՈՒ և ԸՆԿ.
194 *21, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ*

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի Ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուսաւորին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարտմանտօլ, և մետաքս, նաև ղուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կտորով և քամով։ Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն
եւ անմրցելի աժանութիւն
(Քարաքէօյ պօղազէսէն [illegible] թիւ 15)

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2131
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԳԸՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէճիլէր խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա. Մուսթաֆա փողոց 255

ՆԻՒ ՀՈՄ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ
Որ կը մրցի միւս բոլոր կարի մեքենաներուն
ԳԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ
ՈՐԴԻՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու,
Համիտիյէ փողոց, Թիւ 7
Գնողներու համար վճարման եւ ամեն տեսակ դիւրութիւններ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS
Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառաներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԼԷ ՓՐՈՎԷՆՍ ՐԷՒՆԻ
LES PROVINCES RÉUNIES
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ
Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Փոխ. Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ
Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան
Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՔՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
[illegible]
[illegible] Հալէ [illegible] և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դոնկօ	2906	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դերսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիքքօ	1785
Արքօսգօ	2377	Էբրօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1822	Էտտիսօ	937	Հինտու	2720	Միլօ	1057	Սրէնօ	1200
Բորոտինօ	1264	Էլեկթրօ	2383	Հօրատիօ	[illegible]	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Էրաթօ	1712	Համլէթ	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրունօ	641	Ֆինամօ	504	Իակօ	[illegible]	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Բուֆֆալօ	4431	Ֆալքօ	2464	Իտալօ	5540	Օթօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գայրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնէլլօ	4036	Թօրքուատօ	487
Գալիբսօ	1837	Էրատօ	1341	Ֆլէսօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	3429
Գարլօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլքլօ	2307	Բալէրմօ	1687	Վասքօ	1914
Գիդօ	1094	Ֆինլանտ	1823	Քօվնօ	1706	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զէրբօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վոլթուռնօ	2396
Սիքէրս	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիդօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լորէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թօֆիօ *շոգենաւը, նաւապետ Ձօ՛ս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս* 10*ին։*

Մօրօֆֆօ *շոգենաւը, նաւապետ Ճէյս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն պիտի մեկնի Պոլսոյ համար ամսոյս* 11*ին։*

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՏ ՔԻՁՕ
Թիւ 23—24, Փիւքիւր Մէյէէթ խան. Ղալաթիա 377

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ցավիկան	350
Արմէնեան	10500	Էսիրքեան	350
Բէսդրիան	10500	Արրոժ.ըն	300
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրեան	250
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արաբեան	250
Գոլոմպիան	8000	Ալէնեան	350
Ճօրճիան	8000	Ինտիան	350
Դէվոնիան	8000	Ալգաչիրեն	300
Տիրրէնեան	8000	Լէսպեան	300
Ցալէրնեան	3700	Մէնեօ	300
Վալօնեան	3700	Օրօնդօ	300
Ցլամինեան	3700	Լիսպօն	300
Ճամայեան	3500		

[illegible] 24 ժամ [illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՏՈՆՏ, *Ղալաթիա, [illegible]*
600 *[illegible]*

COMP [illegible] RUSS[illegible]
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Տամբաւոն երթեւեկութիւնք

19 1 *Օտէսա ժամը 4ին [illegible]*
Դշ. 20 2 *Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա [illegible] 10ին մեկնելէն [illegible] Աղեքսանդրէտ, Եաֆա, Բէյրութ եւ Պիրէօս*
Ե 21 3 *Օտէսա ժամը 10ին մեկնելէն [illegible]*
21 3 *Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում [illegible] ժամը 1ին [illegible]*
Շբ 22 4 *Օտէսա ժամը 4ին [illegible]*

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]
Ցունվ. 7ին Անգադրի, [illegible]
[illegible]
Ցունվ. 8ին Անգադրի, [illegible]

[illegible] Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2րդ կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գարաքէօյի [illegible] Ք. ՔԵՍՈՒՔ
516

Արտօնատէր ՔԱՐԵԿԻ ԽՈՒԹՈՒՋԵԱՆ

—)(130)(—

ԹԷՕՏՈՐ ՈՒԱՏՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

ԺԵ.

ՍՆՈՎՏՈՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՂՋԻԿԸ

11

—Ի՞նչ բան պատճառ եղաւ այդ նօպաներուն, ըսի։ Անէծքի մը տակ ըլլալու վրայով կը խօսէր, ի՞նչ կը նշանակէ ատիկա։

—Ատիկա, ըսաւ, շատ երկար կ'ըլլար հիմա պատմել քեզ։

—Գիտեմ, ըսի, թէ ժամանակ առաջ Պ. Օյլուինի հօրը գերեզմանը բանտարկուեցաւ անծանօթ չարագործի մը կողմէ, և գիտեմ թէ Սինֆիին քիչ մը առաջ մրմնջած բառերը ճիշդ ու ճիշդ այն անէծքին բառերն են, զոր մեռած մարդը մագաղաթի մը վրայ գրած էր և որ իր գերեզմանէն գողցուեցաւ ռոզարեղէնի մը հետ։ Ես տեսած եմ նոյն իսկ մագաղաթը, և բառերը լաւ կը յիշեմ։ Իր հայրը, Բանուէլ Լըվէլ, նոյնքան անմեղ է այդ սրբապղծութեան ոճրին համար, որքան էր իմ հայրս։ Ի՞նչ բան կրնար իրեն ենթադրել տալ թէ իր հօրմէն ժառանգած էր այդ անէծքը։

—Ձեզի տալու բացատրութիւն մը չունիմ, ըսաւ։ Քանի որ դուք այդքան շատ բան գիտէք այդ խնդրոյն վրայով, և ես այնքան քիչ, կ'ուզեմ բացատրութիւն մը խնդրել ձենէ այս առեղծուածին նկատմամբ։

—Պահ մը մտածեցի խնդրոյն վրայ, և յետոյ ըսի իրեն. «Սինֆի Լըվէլ Ռաքսաթօնը կը ճանչնայ Սնովտոնի չափ և շատ ընտանի եղած ըլլալու է ոճրին հետ։ Միայն կ'ենթադրեմ թէ այնքան երկար ատեն որոճացած է թշնամանքին մեծութեան և անէծքին ահաւոր բառերուն վըրայ, որ հիմա հաւատացած է վերջապէս թէ հէք, պարզամիտ Բանուէլ Լըվէլն է չարագործը, և թէ ինք, իբր անոր զաւակը՝ ժառանգած է անէծքը։

«Ամենասքանչելի լուծում մըն է այդ այս գաղտնիքին, ըսաւ, դէմքը հրճուանքէն շողշողալով։

12

Երբ Ուինիֆրէտ այս տեղ հասաւ, ըսաւ, «Այո՛, Հէնրի, հէք Սինֆին, անհասկնալի միջոցով մը կ'երեւայ թէ ամէն բան իմացած է այդ մագաղաթի կտորին ու անոր վրայ գտնուած անէծքին վրայով։ Այն տարօրինակ ցնորքը ունեցած է թէ բուն իսկ իր հայրը՝ խեղճ Բանուէլ Լըվէլն է որ գերեզմանը բանաբարած է, և թէ ինքն ալ անէծքը ժառանգած է։

—Տէր Աստուած, Ուինի, գոչեցի և յիշեցի խորշին մէջ Սինֆիի վիճակը, վարանման, կարեկցութեան ու զարմացման մէջ սկսայ տարուբերիլ։ Ի՞նչ կը նշանակէր այն։

—Այո, ըսաւ Ուինիֆրէտ, իրեն տիրապետած է այս սարսափելի ցնորքը, որ սովորաբար նոպաներ կը պատճառէր որոնք սոսկում կ'ազդէին անոնց։ Հիմա անոնք անցած են, սակայն։

—Առողջացա՞ծ է, հիմա։

—Պարոն տ'Առսի զիս ապահովեց թէ, յարեց Ուինի, բժիշկին կարծիքով ցնորքը միայն չպիտի ըլլար, և թէ Սինֆին շուտով պիտի ազատէր բոլորովին։ Մինչդեռ Պարոն տ'Առսին ու ես անոր վրայով կը խօսէինք, Սինֆին նորէն երեւցաւ դռնակէն։ Ինծի վազելով և ձեռքս բռնելով, ըսաւ.

«Ո՜հ, Ուինի, որքան վախցուցած ըլլալու եմ զքեզ։ Հարկաւ պարոն տ'Առսին ըսած է քեզի թէ վերջերս նոպաներու ենթարկուեցայ։ Մտքին տակը յանկարծ քեզի մտածելու էր որ ատոր պատճառ եղաւ։ Չպիտի թողէի որ պարոն տ'Առսին ըսէր քեզ հոս ըլլալս, մինչեւ որ բոլորովին ապահով ըլլայի թէ այլեւս բնաւ այդ տեսակ նոպաներ չպիտի ունենայի, բայց բժիշկը ճիշդ այս առտու ըսաւ թէ հիմա բոլորովին աղէկցած էի ալ։

—Մինչ դեռ գիշերը մինչեւ լոյս Սինֆի Լըվէլի գաղտնիքին հետ զբաղեցայ։ Պարոն տ'Առսի բացատրութիւնը՝ Սինֆիի Հըրմթըտ Մաւորի մէջ երեւնալուն վրայով անտարակոյս բաւական բացայայտ էր, սակայն ճիշդ ատոր բացայայտութիւնը կասկած կը յարուցանէր,—չէ, կ'ըսեմ կասկած,— նախազգացումներ կ'արթնցնէր։ Եթէ կրցած էր գաղտնիք կը պահել ինէ՝ մինչդեռ այնքան անկեղծ կը թուէր՝ (Սինֆի Լըվէլին տանը մէջ պահուըտած ըլլալուն գաղտնիքը ըսել կ'ուզեմ) ինչ գաղտնիքներ չէր կրնար պահել ինէ իմ մասիս։ Չէ՞ր գիտեր ամէն բան որ պատահած էր այն շրջանին մէջ որ ընդհատման էր մտքիս մէջ, ծովեզրին վրայ իյնալէս մինչեւ իր տանը մէջ արթննալուս շրջանը։

—Շատ կանուխէն արդարեւ գաղտնիքի զգայութիւն մը կը չարչարէր մտքս։ Յաճախ մտածած էի ամէն պարագայի վրայ որ կ'ընկերանար ուշաբերութեանս հետ, բայց ամենէն աւելի ամուր կերպով մտքիս մէջ փակուած մնացողն էր այս բարձրահասակ կինը՝ որուն ոտքերը վերմակին ծայրէն կ'երեւային, մինչ մարմինը իմ անկողնիս ու միւսին միջեւ տարածուած հողմարգելով ծածկուած էր։ Երբ այս մասին հարցուցի պարոն տ'Առսիին, չըսաւ թէ այդ ոտքերուն նկատմամբ զառանցանք մը կը նեղէր զիս, այլ ըսաւ թէ աչքի պատրանք մըն էր զոր ընդհանրապէս իմինիս նման հիւանդութենէ մը ապաքինողները կ'ունենան։ Հիմա բնականաբար ապահով եմ որ անկողնին վրայ տարածուած կինը Սինֆին էր։ Բայց ինչո՞ւ համար հոն էր։

—Պարոն տ'Առսին չտեսայ մինչեւ կէսօրէն յետոյ՝ երբ հիւրերը մեկնեցան վասն զի թէ զանի և թէ հիւրերը տեսնելէ խոյս տալու համար երկար պտոյտ մը ըրի գետակին եզերքը, և յետոյ նաւակին մէջ մնացի։ Հազիւ ասիկա ըրած էի, երբ Սինֆին երեւցաւ գետեզրը և ողջունեց զիս։ Զանի նաւակին մէջ առի։ Այնքան ինքն իր անձին տէրն էր որ դժուարին թուեցաւ ինծի հաւատալ աչքի իբրեւ [illegible] պաշտեցուցիչ տեսարանին, թէպէտ վիշտերէ մաշածի մը արտայայտութիւնը ունէր և քիչ մը աւելի աժգոյն կ'երեւար քան երբ ան, ես ու Ռօնա Պօսուէլն այնքան մտերիմ բարեկամներ էինք։ Իր հիանալի գեղեցկութիւնն ու կերպարանքը ոչ շատ [illegible] էին որպէս յաւէտ կ'ըսպասէի ամէն վայրկեան որ բան մը ըսէր կիներին տակ պատահածին նկատմամբ։ Բայց անկեղծութիւն չըրաւ ատոր, և այդ պատճառաւ ես ալ չըրի։ Ամբողջ յետ միջօրէին Ք[illegible]նարվօն Շայրի յիշատակներով անցուցինք։ Երբ ըսաւ ինծի թէ կը ճանչնար զքեզ, և թէ միասին հոն գտնուած էիք, ու երբ հոն գտնուելուդ պատճառն յայտնել և պատմեց ինծի զիս փնտռելը, և իմ պատճառովս քեզի պատահած բոլոր դժբախտութիւնը, քեզ տեսնելու անհուն [illegible] տենդ մը դարձաւ։

—Բայց քու զիս փնտռելուդ [illegible] Սինֆիի նկարագրութիւնները [illegible] կենդանի էին որ չկրցայ զանոնք [illegible] ժողվելով միակ տուր պատմութիւն [illegible] լսեցնել։ Զանոնցի այդպէս ըսել, [illegible] եղաւ։ Ի՞նչ պատահած էր ինծի, [illegible] րին վրայ այդ անհասկնալի կերպով [illegible] գիտակից ըլլալէս յետոյ—ինչո՞ւ [illegible] գտնուած էի,—ի՞նչպէս կրնայի [illegible] րէն հոն գտնուած ըլլալ, առանց [illegible] լու այդ մասին բան մը—ի՞նչ բան [illegible] նորդած էր պարոն տ'Առսիէն [illegible] —Լոնտոնի մէջ՝ ամէն բանէ աւելի [illegible] մը աշխատանոցին մէջ գտնուելուս,— այս հարցումները գիշեր ցերեկ հետս էին և Սինֆի բոլորովին անկարող էր բան մը ըսել ինծի այդ խնդրոյն վրայով, բայց միայն ինչպէս երբեմն կը խորհէի՝ թէ բան մը կը ծածկէր ինէ։

—Ինչպէս կրնար կասկածներ ունենալ խեղճ Սինֆիէն, ըսի, վասն զի կ'ուզէի վախնալ այն եզանակէն որով այս հարցումները կ'զբաղեցնէին Ուինիին միտքը։

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)